Ezat Özbayramoğlu
tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

3

BAĞIMSIZ GÜNLÜK EKONOMİK SİYASİ GAZETE

ekonomi politika

8 SAYFA 1 LİRA

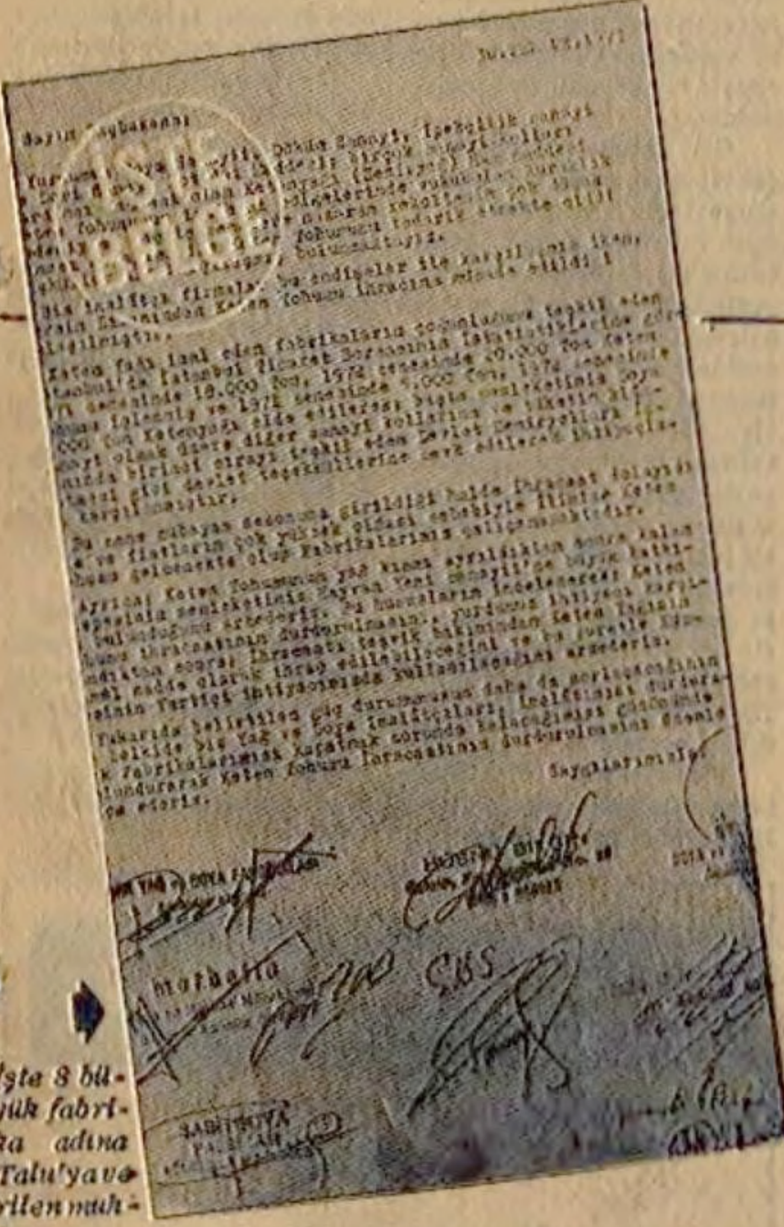
1 AĞUSTOS Çarşamba 1973

TELEFON: 22 84 46

YIL: 1 SAYI: /51

Boya fabrikatörleri Başbakana, keten tohumu ihracına mani olunması için muhtıra verdiler

TEDBİR ALINMAZSA BOYA FABRİKALARI KAPANACAK

İŞTE BELGE

Sayın Başbakanı

Saygılarımızla

İşte 8 büyük fabrika adına Talu'ya verilen muhtıra

Boya fabrikatörleri, ihraç fazlası keten yağının mamul madde olarak ihraç edilmesinin daha doğru olacağını bunun sağlanmasına imkan hazırlanmasını istediler

Önceki gün Sanayi Odası'ndaki toplantıda verilen muhtırada keten tohumu ihracının durmasının hayvancılık bakımından önemi de anlatıldı

AYTEKİN EĞİLMEZ

Türkiye'nin sayılı boya sanayicileri, sanayi yağı ticareti ile uğraşanları ve sanayiciler Başbakan Naim Talû'ya bir muhtıra vererek, Ketenyağı (Beziryağı) Keten tohumunun ihracaatının hemen önlemesini aksi halde piyasada beliren ketenyağı karaborsasının sanayi kollarına dert getireceğini fabrikaları kapatacağını söylemişlerdir.

Türkiye Boya Sanayicileri Başkanı Çavuşoğlu Boya Sanayi sahiplerinden Şaban Çavuşoğlu ayrıca Başbakan'dan bu dertlerine hemen çare bulmasını ve dışarıya keten tohumu ketenyağı ihracının kesmesini istemiştir. Şaban Çavuşoğlu Ekonomi Politika'ya verdiği özel demecinde şöyle konuşmuştur: "Keten tohumu Güneydoğu'da baş gösteren kuraklık sonucu ülkenin ihtiyacını karşılayamaz duruma gelmiştir. Boya sanayi, ipekçilik sanayii, dert sanayii iptidai maddesi olan keten yağı aynı zamanda sanayinin birçok kesiminde yardımcı madde olarak kullanılır. Biz imalatçı firmaların endişesi Mersin limanından içteki darlığa rağmen bazı kimselerin fiyat artışı yapmak için ihraç yetkisi alıp bunu fiyat yükseltmek yolunda kullanmalarıdır. Sizin de söylediğiniz gibi kuru soğanda, susam ve susamyağında ve et canlı hayvan piyasasında da aynı oyun oynanmıştır. Başbakan'ın duruma müdahalesi bu meselenin halline kafi gelecektir, 1972 yılına göre mahsul yüzde elli azalırken sarfiyat bir önceki yıla oranla yüzde elli artmış durumdadır"

MUHTIRA

Çavuşoğlu Boya Sanayii, Merbolin Boya ve Matbaa Mürekkebi Sanayii, Sabitboya Fabrikası, Marshall Boya ve Vernik Sanayii, Şark Yağ ve Boya Fabrikaları Garanti Boya Fabrikası ile çeşitli sanayicilerin verdikleri muhtıra aynen şöyledir:"

"Sayın Başbakan'a, yurdumuz boya sanayii, döküm sanayii, ipekçilik sanayi ve deri sanayii iptidai maddesi birçok sanayi kolları yardımcı maddesi olan ketenyağı 'Beziryağ' hammaddesi keten tohumunun istihsal bölgelerinde vukubulan kuraklık nedeniyle geçmiş senelere nazaran rekoltenin çok düşük olması dolayısıyle keten tohumunu tedarik etmekte ciddi müşküller ile karşılaşmış bulunmaktayız. Biz imalatçı firmalar bu endişeler ile karşılaşmış iken Mersin limanın

(Devamı 7. sayfada)

GÜNÜN ÖZETİ

Demiryolları özel etüd anlaşması imzalandı

ANKARA (THA)

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı çerçevesinde sağlanan yardımlarla yürütülecek, "Demiryolları Özel Etüdü" proje anlaşması bugün imzalanmıştır.

Anlaşmayı Türkiye adına Dışişleri Bakanlığı Ekonomik ve Sosyal İşler Genel Müdürü Oğuz Gökmen, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı adına da Ankara Temsilcisi Sixten Heppling imzalamışlardır.

Dışişleri Bakanlığı'ndan verilen bilgiye göre, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası aracılığı ile uygulayacağı bu proje için, 293 bin dolar tutarında yardım yapacak, Türk Hükümeti de proje çalışmalarına bir milyon 144 bin liralık katkıda bulunacaktır.

Proje, genellikle ulaştırma sektörünün tümünü ve özellikle de TCDD İşletmesi'nin ve hizmetlerinin geliştirilmesi hususunda sürdürülen faaliyetlerin bir bölümünü teşkil etmektedir.

Bugün imzalanan proje anlaşması, TCDD Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri Teşkilatı'nın geliştirilmesini, iktisadi olmayan hat hizmet ve istasyonların rasyonalize edilmesi veya kapatılmasını, bu arada Tecerkangal ve Ereğli-Zonguldak arasında yeni hatlar inşaasına ilişkin fizibilite etüdlerinin yapılmasını ve bazı hatlardaki sinyalizasyon yatırımlarının teknik ve iktisadi açıdan değerlendirilmesini öngörmektedir.

SAYFALARDAN ÖZETLER

- *Uzun zamandan beri dalbudak salan ve Amerika'da olduğu kadar bütün dünyada ilgi ile izlenen Watergate olayı ve tüm cumhurbaşkanlığı seçimi kampanyasını incelemekle görevli Senato Komisyonu'nda ifade veren Haldeman ve Ehrlicman, Watergate olayından haberleri olmadığını ve soruşturma açıldığında olayı ört-bas etmek için gösterilen çabalara katılmadıklarını bildirmişlerdir. (3. sayfada)*

- *Fransızların, denemeleri protesto ederken, deneme alanından alıp götürdükleri Fri yatını serbest bırakmaları ve deneme alanında dolaşmalarına izin vermeleri, gözlemciler tarafından Fransa'nın nükleer denemelere ara vermiş olduğu yolunda yorumlar yapılmasına neden olmuştur. (3. sayfada)*

- *Uluslararası Çalışma Örgütü, yabancı işçiler sorununa eğilmiş ve Birleşmiş Milletler'de görüşülmek üzere bir rapor hazırlamıştır. (3. sayfada)*

- *İran'da petrol üzerinde yabancı şirketlerin baskısına son veren kararname uygulanmaya başlamıştır. Bu nedenle İran'da bir hafta süre ile şölenler düzenlenecektir. (3. sayfada)*

Kuraklık bakliyat rekoltesinde de düşmeye yol açtı

ADANA (THA)

Bu yılki kuraklık nedeniyle bakliyat istihsalinin geçen yıla nazaran yüzde 40 noksan olacağı ve bu nedenle ihracatın bir süre durdurulması istenmektedir.

Belirtildiğine göre, fakir halkın kışlık yiyeceğini teşkil eden fasulye, nohut, bezelye, bakla ve mercimek, Güney Doğu, Doğu ve Orta Anadolu'da hüküm süren kuraklık yüzünden istenilen miktarda yetiştirilememiş, üretimin noksan olacağını gören müstahsil kara kara düşünmeye başlamıştır.

İhracata bir süre için ara verilmediği takdirde, bakliyat fiyatlarının kış aylarında pirinç gibi astronomik rakamlara fırlayacağı ve halkın büyük sıkıntılara düşeceği öne sürülmektedir.

Üreticinin elindeki para fazlası endişelere sebep oluyor

İZMİR (THA) -

İzmir Borsa Başkanı Ömer Beşe, üreticinin eline geçecek fazla paranın bazı sektörleri etkileyeceğini ve bu sektörler üzerindeki baskısını artıracağını ileri sürmüştür.

Üreticinin elindeki fazla kazancın piyasaya arzı halinde enflasyonist baskının yükseleceğini belirten Beşe, daha sonra şöyle konuşmuştur:

"Bu durum işçi ücretlerinin ve dolayısıyla sınai maliyetlerin artmasına sebep olacaktır. Halbuki piyasadaki para darlığı eylül ve ekim aylarında da devam eder, üretici mahsulüne yeterli fiyatı bulmayabilir. Mevcut fiyat artışlarını para politikası ile önlemeye çalışan Talû Hükümeti bu dünya konjonktürü ile şanssız bir uygulama içine girmiş sayılır."

Dr. Barnard "İyimser bir cerrah, kötümser bir politikacıyım"

NEW-YORK (A.A) -

Kalp nakli ameliyatlarının öncüsü Güney Afrikalı Dr. Christian Barnard, kendisinin hâlâ iyimser bir kalp cerrahı, fakat beyaz adamın Güney Afrika'daki geleceği konusunda kötümser bir politikacı olduğunu söylemiştir.

Dr. Barnard "Newsweek" Dergisi'ne verdiği demeçte, kendi ülkesinde bir operatör olarak ününü kaybetmesi ve uluslararası jet sosyetesinden silinmesi hususları üzerinde konuşmuştur:

Güney Afrika'da yıldızının neden eskisi gibi parlamadığı ve kalp nakli ameliyatları için Güney Afrikalı doktorların neden kendisine hasta göndermedikleri sorulduğunda Dr. Bernard şu cevabı vermiştir:

"İstatistikler kalp nakli ameliyatlarının öteki nakil ameliyatlarından daha başarılı olduğunu göstermektedir. Haziran 1973'e kadar yapılan 213 kalp nakli ameliyatından 34'ünün hastaları hayattadır. Aynı süre içinde gerçekleştirilen 190 karaciğer nakli ameliyatından ise hastaların ancak 18'i hayatta kalmıştır. 32 pankreas naklinden sadece 3 hasta hayatta kalabilmiştir."

Zürih'te günde 1 ton Sovyet altını satılıyor

GÖKHAN BAHŞİ (Hamburg-EK-PO)

Sovyetler Birliği her gün (Cumartesi pazar ve tatil günleri hariç olmak üzere) Zürih'e ortalama olarak uçak ile 35.000 ons saf Sibirya altını nakil ediyor. Bu miktar ayda ortalama olarak 20 tonu buluyor. 1973 senesinin ilk altı ayında Moskova'dan Zürih'e,

(Devamı 7. sayfada)

Modern Tapınak

Japonya'da Fujiyama dağı eteklerinde yapılmakta olan TAİSEKJİ tapınağı mühendislik bakımından dünyanın sayılı yapıtları arasında yer alacak niteliktedir. Tamamen çelikten yapılmakta olan ana bina altı bin kişiyi barındırabilecek sütunlara dayanmayan bir serbest çatı ile örtülmektedir. Fotoğrafta TAİSEKJİ tapınağının yapımı ile ilgili çalışmalar tespit ediliyor.

Yirmiler Dünya Para Sistemini görüşmeye başladılar

WASHİNGTON (THA)

Uluslararası Para Fonu (IMF) 20'ler komitesi üyeleri dünya para reformunun en güç yanlarını ele almışlar, fakat henüz bir anlaşmanın çok uzak olduğu görüşünde birleşmişlerdir.

Bundan bir yıl kadar önce dünya para sistemine yeni bir şekil verme amacıyla kurulan 20'ler komitesi, iki gün önce Washington'da Dünya

(Devamı 7. sayfada)

DDY Meyve ve Sebze ihracı için tedbir aldı

İZMİR (THA) -

Yaş meyve sebze ihracatçılarının üretim bölgelerinde sıkıntı çekmelerini önlemek için DDY, buz sevkine başlamıştır. Yaş meyve sebze ihracat mevsiminin yaklaşmış olduğunu belirten ilgililer, henüz nakliye sorununun bir çözüme bağlanamadığını ileri sürmekte "Eldeki ulaşım araçlarının ihtiyaca yetecek miktarda olmadıklarını" söylemektedirler.

Bu arada üretim bölgelerinde de ihracatçıların bu sıkıntısının arttığını kaydeden ilgililer bu konuda DDY'nin çalışmalarına hız verdiğini ve vagonlarda buz stoku

(Devamı 7. sayfada)

Otomotiv Sanayiinden sonra cam sanayiinde de iş uyuşmazlığı çıktı

Kristal-İş toplu sözleşme görüşmesi yaptığı yedi cam işyerinde işverenle anlaşma sağlayamadığını açıkladı

AHMET ÖZÇELİK -

Toplu iş sözleşmelerinin, sürdürüldüğü 7 işyerinde anlaşma imkânı bulamadıklarını açıklayan Türkiye Şişe Cam ve Kristal Sanayii İşçileri (Kristal-İş) Sendikası Genel Başkanı Mehmet Şişmanoğlu, "Sendikamızın kaderi üzerinde oynanmak istenen oyunun, baş organizatörü olarak yine, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.'ni görmekteyiz. Bu toplu sözleşme döneminde teşkilatımız batırılmak istenmektedir. Bu kuruluş diğer işverenlerle tam bir güçbirliği sağlayarak bizi bütün işyerlerinde mücadeleye çekmek, böylece maddi ve manevi enerjimizi tüketmek istemektedir.

Ancak sendikamız bütün işyerlerinde greve gitse bile sonuna kadar haklarını almağa kararlı olduğu kadar güçlüdür," demiştir.

Otomotiv Sanayii'nde meydana gelen lokavt buhranından sonra Kristal-İş ile Türkiye Cam Sanayii İşverenleri Sendikası arasında 7 işyerini kapsayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanmıştır. 4. dönem toplu iş sözleşmelerinin yürütüldüğü toplantılarda bir sonuç alınamamış taraflar uzlaştırma kuruluna gitmeğe karar vermişlerdir. 7 işyeri ile ilgili olarak uzlaştırma kurulu 9 ağustosta ilk toplantısını yapmağa karar vermiştir.

Paşabahçe Cam Sanayii A.Ş., Betebe Mozaik ve Seramik Sanayii A.Ş., Feget İlâç

(Devamı 7. sayfada)

Metal-İş lokavt'a karşı tutumunu tespit etti

Metal-İş Federasyonu'na bağlı sendikalar önceki gün Ankara'da ortak bir toplantı yaparak Bursa'da sekiz işverenin lokavt kararının kaldırılmasına kadar kasalarını birleştirmeyi uygun gördüklerini açıklamışlardır. Metal-İş yetkilileri lokavttan sonra önceki isteklerinden bir adım geri gitmeyeceklerini söyleyerek "İşçilerimizin haklarını alıncaya değin grevimiz sürecektir demişlerdir.

Bursa'da kurulu Tofaş Otomobil Fabrikası'nda yedi gün önce başlatılan grevden sonra yedi otomobil fabrikasında pazartesi başlatılan lokavt kararı üzerine Metal-İş Federasyonu'na bağlı sendikalar bir toplantı yapmışlardır.

Toplantıda Bursa'da işve-

(Devamı 7. sayfada)

"Bizim için baz para Alman Markı olmalıdır"

İZMİR (THA) -

Para konusunda Ege Sanayi Odası'nca hazırlanan bir raporda, bundan böyle, Türkiye için kabul edilecek bazı paranın Alman Mark'ı olması gerektiği belirtilmektedir.

Avrupa'da 80 milyar olarak tahmin edilen spekülatif Amerikan Doları' nın, para dalgalanmalarından, yararlanarak başta Alman Markı olmak üzere Hollanda Florini, Norveç Kronu, İsviçre Frangı ve Avusturya Şilin'i ile değiş-

(Devamı 7. sayfada)

Fındık üretenler aracılara karşı uyarıldılar

SAMSUN (THA) -

Fiskobirlik Genel Müdürlüğü (Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği) tarafından yayınlanan bir bildiride ortaklar "Aracılara" karşı uyarılmış, ortakların Fiskobirliğin dışındadaha iyi fiyatlarla fındıklarını satabilecekleri şeklindeki söylentilere inanmamaları istenmiştir.

Fındık Tarım Satış Kooperatiflerini ortaklarının malı olduğunu belirten bildiride ortakların aşağıdaki hususlara önemle dikkat etmeleri istenmiştir.

1- Her ortak 1973 ürününden teslim edeceği fındık miktarını beyanname ile en geç 7 eylül tarihine kadar ortak olduğu kooperatife bildirecektir. Bu tarihten sonra beyanname kabul edilmeyecektir.

2- Ürününü iyi kurutarak islim yerine getirmek ve kuru fındığın içinde kurutulmamış fındık bulundurmak gerekmektedir. Yüzde 3'den fazla fireli fındıklar alınmayacaktır.

(Devamı 7. sayfada)

Bir uzman bir yorum

Sigortalıların haksahiplerinin sosyal güvenlikleri nasıl sağlanmalı

EROL ERDOGMUS (S.S.K. uzmanı)

Hastalığımızdan ve analıktan ileri gelen geçici işgö - remezlik halinde size,sosyal gelir sağlanabilmesi, ve yaşlılık,malullük ve ölüm sigortalarından aylığa hak kazanabilmeniz için,belirli süreler prim ödemiş olmanız gerekir. Bu durum Sosyal Sigorta uygulamamızda "Sigortacılık ilkesi"ne uyulduğunu gösterir. Sigortacılık ilkesi - nin karşıtı "İhtiyaç ilkesi"dir. İhtiyaç ilkesinde sigortalı - ya sağlanan haklar,sigortalının yerine getirdiği zorunluk- larla değil,ihtiyaçlarına göre düzenlenir.

"İşçi Sigortaları Kurumu", işçinin,yani toplumun bir bölümünün sigortası olduğu için, sigortacılık ilkesine göre kurulmak zorunluğundaydı. Toplumun bütününün değil de bazı bölümlerinin sigortası olan Sosyal Sigortalardan, si - gortacılık ilkesini tamamıyla kaldırmak mümkün değil - dir.

ANAYASANIN EMRİ

Anayasamız,"Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir" bu yurduğuna göre,değil sadece sigortalı olanlar, bütün TC vatandaşları ve hatta yabancılar dahi sosyal güvenlik hakkına sahiptir ülkemizde. Herkes sosyal güvenlik hakkı - na kendiliğinden sahiptir. Kimsenin sosyal güvenlik hak - larını elde edebilmesi için önceden herhangi bir şartı ye - rine getirmesi gerekmez. Sosyal güvenlik haklarını, hiç kuşkusuz,sosyal güvenliğe ihtiyacı olan herkes kullana - caktır. "...Bu hakkı sağlamak için Sosyal Sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve kurdurmak devletin ö - devlerindendir."

Herkesin kendiliğinden mevcut olan sosyal güvenlik , hakkının sağlanabilmesi için,devletin kuracağı ve kurdu - racağı Sosyal Sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı, hiç kuşkusuz sigortacılık ilkesinden, ihtiyaç ilkesine yönele - cektir. Sosyal Sigortalardan ve zümrevi sigortaların mü - essesevi uygulamasından başka bir şey olmayan diğer e - mekli sandıkları tatbikatından, sosyal güvenliğe geçilirken ilkin özel sigortalar için geçerli olan sigortacılık ilkesi - nin, yerini ihtiyaç ilkesine bırakması gerekir.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, ölen sigorta - lıların hak sahiplerine aylık ya da toptan ödeme yapılma - sını düzenleyen ve 1753 Sayılı Kanunla son şeklini alan hükümlerine, ihtiyaç ilkesi ışığında göz atmak yerinde o - lacaktır.

Ölen sigortalının tespit edilecek yıllık kazancının %70' inin, dul karısına % 50'si, gelir alan çocuğu bulunmayan dul karısına üçte ikisi oranında yıllık gelir bağlanır.

EŞİN HAKKI

Ölen sigortalının dul karısı, sosyal güvenliği sağlan - mış sigortalı, ya da kanunla kurulu Emekli Sandıkları'n - dan birine tabi işlerde çalışıp çalışmadığına bakılmaksı - zın aylığa hak kazanmaktadır. Bu uygulamaya sosyal gü - venlikli kişilere, sosyal güvenlikten yoksun kişilermiş gibi ödeme yapılmaktadır. Üstelik gelir alan çocuğu bulunma - yan dula, kocasının aylığının üçte ikisi tahsis edilmektedir Adeta ölen sigortalı karısına sosyal güvenlik geliri değil de, rant geliri miras bırakmaktadır. Bırakılan sosyal gü - venlik geliri değil de, sanki bir apartman katıdır. Ölen si - gortalının dul karısı adeta, bu apartman katının aylık kira-

> Anayasamız "Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir" dediğine göre; ülke - mizde değil sadece sigortalı olanlar bü - tün T.C. vatandaşları ve hatta yabancı - lar dahi sosyal güvenlik hakkına sahip - tir.

sını almaktadır... Bir sosyal güvenlik ekonomisinde, sos - yal güvenliğe aykırı bu tutumla gerçekten sosyal güvenli - ğe ihtiyacı olan kişilere ödenemeyen, ya da eksik ödenen , milyonları düşününüz...

Kanımca, ölen sigortalının dul karısı, sosyal güvenliğe tabi bir işte çalışıyorsa, ya da hiç bir işte çalışmamakla beraber yüksek gelir dilimlerinde yer alan bir rantiye i - se, kendisine aylık ödenmemelidir.

Ölen sigortalının karısı, kanunla kurulu bir başka san - dıktan yaşlılık, ya da malullük aylığı alıyor da, kocasından kendisine bağlanacak dul aylığı bundan yüksek bulunuyor - sa, yüksek olan aylık ödenmeli, diğeri iptal edilmelidir.

Ölen sigortalının karısının gelir alan çocuğu varsa, a - ilevi sorumlulukları söz konusu olacağından, çalışmasına, ya da yüksek gelir dilimli rantiye olmasına bakılmaksızın tespit edilecek aylığın % 50'si ödenmelidir. Ancak, çocuk - ların aylığı kesilince, dul ananın aylığı da kesilmelidir.

KOCANIN HAKKI

Sigortalı eşinin ölümü tarihinde çalışamayacak durum da malul veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin si - gortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına aylığın , % 50'sinin, gelir alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki , kocaya üçte ikisinin bağlanması yerindedir. Ancak, kanu - nun, "Geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı"nı müspit belgeleri tanımlaması ve hilafı hakikat belge düzenleyen - ler hakkında ağır hükümler getirmesi yerinde olurdu. Çün kü bu belgelere istinaden, bir hak sahibine 100.000'ler ö - denebilmektedir.

Sürekli işgöremezlik geliri sermaye olarak ödenmiş , bulunan sigortalının ölümü halinde, hak sahiplerine sigor - talıya verilen sermaye nazara alınmaksızın gelir bağlan - ması da, ihtiyaç ilkesi ışığı altında değerlendirilmezse , sosyal güvenlik harcamalarında israfa sebebiyet verir. Kanunun bu hükmü, yukarıdaki esaslara göre değiştirilir - se sosyal güvensizliğe sebep olabilecek harcamalardan , kaçınılmış olacaktır.

ANA VE BABANIN DURUMU

Mevcut kanunun hükmüne göre, eş ve çocuklara bağ - lanacak aylıklar ölen sigortalının hak ettiği aylığından dü - şük değilse, ana ve babaya aylık bağlanamaz. Ana ve ba - banın ölüm aylığından yararlanabilmesi için diğer bir şart bunların geçiminin ölümünden önce sigortalı tarafından , sağlanmakta olmasıdır. Yukarıdaki şartlar mevcutsa, ana ve babaya ölen sigortalıya bağlanacak esas aylıkla, eş ve çocuklarına bağlanan aylıkların toplamı arasındaki fark, eşit hisseler şeklinde ölüm aylığı olarak bağlanır. Ancak ana ve babadan her birine bağlanacak ölüm aylığı tutarı esas aylığın % 25'ini aşamaz.

Bugünkü uygulamaya göre, ölen sigortalının sağlığında geçimlerini sağladığı ana ve babasına, "Merhumun hak et - tiği aylıktan size ödenecek bir şey kalmadı, eşiyle çocuk - ları kanuni hisseleriyle aylığın tamamını bölüştüler" deni - lerek, aylık ödenmemektedir. Bu tutum sigortacılık ilke - sine uygun, fakat ihtiyaç ilkesine aykırıdır. Sosyal güven - likte asıl olan ilke sigortacılık ilkesi değil, ihtiyaç ilkesi - dir.

Her halükârda dul karıya ödenen aylıkların, kadının çalışması veya yüksek gelir dilimli rantiye olması ve ay - lığa hak kazanan çocuklarının bulunmaması halinde öden - memesi prensibiölüm

memesi prensibi ölüm sigortaları fonunda hatırı sayılır , bir birikim sağlayacak ve ihtiyaç ilkesi uygulamasıyla, ö - len sigortalıların sağlıklarında geçimlerini sağladıkları a - na ve babalarına tahsis edilecek aylıkları, hiç değilse bu aylıkların büyük bir kısmını her halde karşılayacaktır.

Sigortalıların iş kazaları ve meslek hastalıkları dışın - daki sebeplerden ölümlerinde, hak sahiplerine aylık bağ - lanamadığı durumlarda toptan ödeme yapılmaktadır. Ölüm sigortasından yapılacak toptan ödemelerin tutarı sigorta - lının ve sigortalı adına işverenin ödediği malullük, yaş - lılık ve ölüm sigortası primlerinin toplamı kadardır.

HATALI BİR UYGULAMA

Yurttaşı ölüm risklerine karşı sigortalamışken, hem gerekli şartları yerine getiremeden ve hem de, iş kazala - rı ile meslek hastalıklarından değil de, başka nedenler - den öldü diye ihtiyaç içindeki haksahiplerinin sosyal gü - venliğini sağlamayarak, ölen sigortalının ve sigortalı a - dına işverenin ödediği mamulluk, yaşlılık ve ölüm sigorta - sı primlerinin tamamını iade etmek, ne sosyal güvenlik ve ne de hakkaniyet prensipleriyle bağdaşamayan bir uygu - lamadır. Ölüm ölümdür, sonuçları değişmez. İş kazası ya da meslek hastalığından öldü diye, sigortalının hak sahip - lerine sürekli gelir sağlanmasındaki ayrıcalık kaldırıl - malıdır. Çünkü, iş kazası ya da meslek hastalıklarından öl - sün veya ölmesin, bütün sigortalılar için işverenleri, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primini öde - mekle yükümlüdürler.

Kanımca, sosyal güvenlik kavramıyla bağdaşmayan her türlü toptan ödeme kaldırılmalı, en az beş yıldan beri si - gortalı değil ve yılda ortalama en az 120, ya da toplam o - larak 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları pri - mi ödemedi diye, sürekli gelire muhtaç eşe, çocuklara ve ana babaya, merhumun ve merhum adına işverenin ödedi - ği malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini toptan ödemekten vazgeçilmelidir.

Kanımca, sigortacılık ilkesine göre, ölüm tarihinde 5 yıldan az süreyle sigortalı olmanın ve 1800 günden eksik prim ödeminin para olarak tutarı hesaplanarak, hak sa - hipleri bu meblağ kadar borçlu addedilmeli ve ödenecek aylıklardan, hisseleri ile orantılı olarak, taksit taksit bu meblağ tenzil edilmelidir.

"Kalkınma Finansman Bankası ekonomiyi güçlendirecek,,

İZMİR(A.A) - İzmir Ticaret Borsası, hazırladığı bir raporla kal - kınmaFinansman Bankası ka - nun tasarısı hakkındaki gö - rüşlerini açıklamıştır. Ra - porda, "Kalkınma Finansman bankası Türk ekonomisine çok geniş katkıda bulunacaktır." denilmektedir.

İzmir Ticaret Borsası'nın bu konudaki görüşleri özet - le şöyledir.

"Özel sektör yatırımları - nın finansmanında karşılaşı - lan dar boğazların gideril - mesi bakımından yeni imkân - lar getiren, "Kalkınma Fi - nansman Bankası Kanun Ta - sarısı"nın ana hatları itiba - riyle olumlu ve ülkemiz eko - nomisine hizmet edici yönde hazırlandığı kanaatına va - rılmakla beraber, bazı deği - şikliklerin ve ilavelerin ya - pılması faydalı mütalâa edil - mektedir.

DEĞİŞİK VE İLAVELER

1-Kurulacak olan banka - nın esas amaçlarından biri - nin, "Yöreler arası dengeli gelişmeyi sağlamak amacıyla yatırımları az gelişmiş yer ve mahallere yöneltmek ve buralarda yapılacak yatırım - ları destekleme maddesinde belirtilmektedir. Bu gayenin, tahakkukuna yardımcı olmak üzere, yine tasarının 7. mad - desiyle bu bölgelere ait pro - jelere birinci derecede önce - lik verileceği kaydedilmek su - retiyle bir kolaylık da tanın - maktadır.

Geri kalmış bölgelerde , yatırımların cazip hale geti - rilmesi için o mahallere ya - pılan yatırımlara ucuz kredi temini bir zarurettir. Bu se - beple, bankanın kredilere uy - gulayacağı ve tasarının, 9 , maddesindeki esaslara göre, tespit olunacak faiz nispetle - riyle ödemesiz devrede geri kalmış yer ve mahaller leh - ne değişiklik yapılmalıdır. Ge - ri kalmış yer ve mahallere, alt yatırım kredilerine uygu - lanacak olan faiz nispeti da - ha düşük tutulur ve ödeme - siz devrede uzatılırsa adı ge - çen bölgelere yapılacak yatı - rımlar büyük ölçüde teşvik e - dilmiş olacaktır.

2-Projelerin finansman konusunda geri kalmış bölge - ler önceliği yanında ihracata dönük projeler önceliği de getirilmelidir. Yeni ihraca - ta dönük üretimde buluna - cak yatırımların finansma - nına da banka tarafından bi - rinci sırada yer verilmelidir.

3-Tasarının 3. maddesin - de "Banka, yatırım kredileri - ne 5 yılı geçmemek üzere ö - demesiz devre tanıyabilir " hükmü yer almaktadır. Bura - da, "Tanıyabilir" deyimi kul - lanılmak suretiyle bankaya , yetki verilmesi maddenin son fıkrasındaki "Tanıyabilir" de - yimi "Tanır" olarak değiştiril - mek suretiyle bu husustaki , kanun maddesine emredici ni - telik kazandırılması yerinde, ve faydalı olacaktır. Bu tak - dirde sürenin uzun veya kısa olarak tespiti bankaya bırakıl - malıdır.

4-Yine tasarının, 9. mad - desine gerekli ilâve yapılarak ödemesiz devrenin başlangıç tarihinin kredinin verildiği tarih değil, yatırımın işlet - meye açıldığı tarih olacağına dair sarahat getirilmesi ge - reklidir.

Almanya el işi ayakkabı istiyor

İZMİR(THA)- Almanya'nın en büyük a - yakkabı fabrikalarından, "Tu - ah"ın sahibi, Bolsinger, ülke - mizden günde 2 bin çift elişi, ayakkabı ithal etmek iste - mektedir.

Almanya'nın 12 şehrinde, ayakkabı fabrikaları bulunan Bolsinger elişi ayakkabıların, büyük ilgi gördüğünü, bu tip yapımda ise Türkiye'nin baş - ta geldiğini belirterek şöyle konuşmuştur:

"Almanya'da fabrikaları - mızda yapılan ayakkabılar, 8 ülkeye ihraç edilmektedir. Ül - kenizden ilk anda günde 2 bin çift ayakkabı almak düşünce - sindeyiz. Tabii bunun sağlan - ması için ayakkabı imalatçı - larının bir araya gelmesi ge - rekmektedir. Bu aynı zaman - da ayakkabı imalatçılarının - da büyük bir çalışma saha - sı demektir. Ayakkabı ithalin - den sonra amacım, Türkiye' - de bir ayakkabı fabrikası kur - mak olacaktır."

günün getirdiği

Refah için gereken alt yapı ve bir zorunluk

Bir günler, Türk Hükümetinin en yetkili kişi - lerinin ülke ihtiyaçlarında kullanılmak üzere 300 milyon dolar bulabilmek için nasıl çırpındıkları, A - merika'ya kadar giderek temaslarda bulundukları ve Almanya'nın kapısını çaldıkları, sonunda da el - leri böğürlerinde kaldığı unutulmamıştır.

Bugünkü hükümetin elinde ise bu aranan mik - tarın hemen de dört katına erişen bir döviz rezervi bulunmakta buna karşılık o günlerde düşünülemez bir şey olan Türk parası sıkıntısı çekilmeye baş - lanmış bulunmaktadır. O günlerde sorun döviz ta - sarrufu iken bugünlerin sorunu dövizin harcanabil - mesi olmuştur.

Aradaki fark korkunçtur ve o günkü yöneticile - rin hayal bile edemeyecekleri bir noktaya erişmiş - tir. Son yirmi yıl içinde Türkiye unutulmaz bir aşa - ma yapmış, gerçekten ekonomik bir mucize gös - termiştir.

Şimdi, istenilen her madde için derhal döviz tahsisi yapılmakta, vatandaş döviz harcamaya teş - vik edilmekte, yurt dışı seyahatlerdeki tahdidler kaldırılmakta döviz isteği çok yukarı düzeye çıka - rılmaktadır.

Buna karşılık, piyasadaki Türk parası darlığı , had safhadadır. Bunun nedeni, eldeki dövizlerin derhal üretime geçirilecek yatırımlara aktarılma - sındadır. Doğaldır ki bunda geçiciliği daha kurul - duğu gün belli olan bir hükümetin işbaşında bulun - ması da neden olmaktadır. Ama bu konuda en bü - yük neden, üretime girişecek yatırımlar için gere - ken ortamın hazır olmamasıdır. Yani alt yapı yatı - rımları yoktur. Bugün merkezi Avrupa'nın herhan - gi bir ülkesinde derhal üretime geçecek bir fabri - kanın yapılması kolaydır. Çünkü orada enerjide, su da yol da liman da hava alanı da hazırdadır. İş bir arsa üzerine gerekli binanın yapılması makinelerin getirilerek çalıştırılmasına kalmaktadır. Bu ülke - lerde sorun bu makinelerin başında olacak işçinin bulunmasına kalmakta o nedenle de bizim işçileri - miz Avrupa ülkelerine akmaktadırlar.

Bizde ise üretime geçebilecek yatırımlarda bu - lunabilmek için eksik olan alt yapı yatırımlarıdır. Bu yatırımların yapılması da devlete düşmekte an - cak bunun için harcanacak para, ya da yatırılanlar karşılığını veremediğinden piyasada Türk parası sıkıntısı doğmaktadır. Bu bir geçiş döneminin zo - runlu sıkıntısıdır. Bu halledilmek zorunluğunda o - lan bir kesin koşuldur. Alt yapı yatırımları ta - mamlanmadan hiç bir şeyin üretimi yapılamaz, hiç bir madde getirilemez, ya da üretilen mal isteni - len yere ulaştırılamaz.

Geleceğin gerçekten mutlu ve ferah Türkiye'si - ni doğurmak için, gözü karartıp gereken alt yapı yatırımlarına girmek zorunludur. Bu da ancak se - çimleri kazanmış bir parti için mümkündür. Seçimi kazanacak partinin teşkil edeceği hükümet bu zo - runluğu, tüm çıplaklığı ile hiç bir şey saklamadan kamuoyuna anlatmak ve onlara süratli bir rahatlık değil, bir süre için sıkıntı ve zorluk vadetmek zo - rundadır.

Bu millet savaşlarda zorluklara göğüs germe - sini bilmiş bir millettir. Ülke yararına yeni bir fe - dakârlık daha yapabilir. Tek ki sorunlar ona iyi anlatılabilsin ve ilerisi için gerçek bir refah ışığı gösterilebilsin.

Ancak soru, sıkıntının herkes için ortak oldu - ğu ve herkesin bundan payını alacağı ve refahın herkes için birlikte geleceği inancı sağlanabilme - sidir.

★ ★ ★

düşünceler-görüşler

Kahraman Maraş'ın tarım problemleri ve değerlendirme imkânları

Kalkınmamız için özel tesebbüs mahrumiyet bölgelerine kaymalıdır. Gerçeklere bakıldığında 22 il açıkça mahrumiyet bölgesinde görülür

ENRİCO DE RAGOBİANCHI

Güneydoğu Anadolu'nun mahrumiyet bölgesi - ne dahil Kahraman Maraş'ı ziyaretle, tarım ürünleri i - le ilgili konular üzerinde bir etüd yapmayı düşündük. Mah - rumiyet bölgeleri, serma - ye ve yatırım için ilginç ve bakir sahalardır. Sanayiinin ve sanayileşmiş tarımın pa - ralel olarak ilerlemesi ile, bugünün mahrumiyet bölge - si yarının müreffeh bölgesi olacaktır. Bölgesel yatırım - lar ancak hudutlu bölgele - rin kalkınmasına yol açar , ve ülkenin nüfus dağılım sis - temini bozar, geri kalmış bölgelerden kalkınan bölge - lere göçler başlar. Bu tür nüfus kaymaları çok büyük, sosyal ve ekonomik prob - lemlere ve ülkede bir ya - şantı dengesizliğine yol a - çar, ülkemizin bugünkü or - tamı gibi. Kalkınma siste - mi ile ilgili sermaye yatı - rımları bölgesel değil, ülke - sel olmalıdır, aksi halde, ülkemiz yakın bir gelecekte müreffeh ve mahrumiyet böl - geleri olarak iki kısma ay - rılacaktır. Özel teşebbüs, mahrumiyet bölgelerine kaymalıdır. Bu gerçekler mahrumiyet bölgesi olarak isimlendirilen 22 vilayette a - çıkça görülmektedir.

Bu düşüncelerle, ilk ola - rak Kahraman Maraş'da bir etüd yapmaya koyulduk.

TARİHİ

Tabiyatın eşsiz güzel - liklerine sahip olan 106. 000 nüfuslu Kahraman Maraş şehri, kuzeyinde Ahır dağ - ları ve güneyinde Maraş o - vası ile çevrilidir. Maraş şehri ve tarihi kalesi M. E. 800 yılında Eti Türkleri ta - rafından kurulmuştur. Ve ku - rucusu olan Eti Generalı , Maraci'nin ismini taşımak - tadır. M. S.100 ve 200 yılla - rında Roma İmparatorluğu - nun orduları Maraş'tan geç - miş ve iki defa Maraş kale - sini restore etmişlerdir. Da - ha sonraları, Osmanlı İm - paratoru Yavuz Sultan Se - lim, İran İmparatorluğu ile giriştiği harplerde, Maraş kalesini baştan restore et - miş, ve bugünkü şeklini ver - miştir.

Maraş halkı gururlu ve misafirperverdir, kendileri - ne has bir gurur bu, 1919 yı - lında ülkemiz düşman istila - sında iken, düşmana karşı isyan eden ve silaha sarıla - rak toprağını düşman isti - lasından kurtaran vilayet Maraş olmuştur. Bununla da kalmayan Maraşlılar, kom - şu vilayetlerinin yardımına koşmuş, onların da düş - man istilasından kurtulma - larına yardımcı olmuşlar - dır. Bu sene Maraş vilaye - ti kendisine layik olan Kah - raman unvanını almıştır. İş - te, Maraşlıların gururu bu - radan gelmektedir.

TURİZMİ

Turizm yönünden de Ma - raş zengindir, ancak kendi - sini tanıtamamıştır. Asya'- yı Avrupa'ya bağlayan tarihi "Güney İpek Yolu" Maraş'ın Ahır dağlarından geçmekte - dir. Ali kayası, Döngel ma - ğaraları, Binboğa ve Nurhak dağları yeryüzünde emsal - lerine az rastlanan tabiat harikalarıdır. Ceyhan'ın es - ki köprüsü ve Maraş'ın Ulu Camisi eski mimarlığın bi - rer eserleridir. Güvercinlik mevkii, Tekir, Pınarbaşı ta - biyatın eşsiz güzelliklerin - dendir.

Maraş kalesinin müze - sinde, Etiler'in sembolu o - lan Eti Arslanı, ve çok sayı - da Eti, Roma ve Bizans e - serleri bulunmaktadır.

Kahraman Maraş şeh - rinde otelcilik de inkişaf et - mektedir, takriben on sekiz ay önce hizmete açılan "Ho - tel Belli" gerek konforu, ge - rek temizliği ve gerek işlet - meciliği ile, İstanbul'un bi - rinci sınıf otellerinden farkı - sızdır.

TARIM ÜRÜNLERİ

Yıllık üzüm üretimi yüz on bin tondur. Bu rakamın ihtiyaç veya tüketim fazlası olan 25-30.000 tonu bağ - lardan toplanmadığı için çü - rümektedir. Elma: Başlıca, Golden cinsi, yıllık üretimi, 9-10.000 tondur. Domates : Yıllık üretimi 40.000 tonun üstündedir. Nohut: İspanyol tipi yıllık üretimi 100.000 tondur. Kırmızı toz biber, (Maraş biberi) yıllık üreti - mi 20.000 tondur. Derma - son, çalı sıra ve barbunya , fasulyaları: Yıllık üretimi , 23.000 tonun üstündedir . Pirinç: Yıllık üretimi 30.000 tondur. Pamuk: Yıllık üreti - mi 45-50.000 tondur. Mek - sika tipi yarı yumuşak buğ - day: Yıllık üretimi 100.000 ton civarıdır. Ayrıca bol miktarda havuç, soğan, sar - msak, zeytin, şekerpancarı, patates, fıstık, mısır ve muh - telif sebze ve meyveler ü - retmektedir. K. Maraş ili toprağı çok verimli ve su - laktır. İlçesi olan Elbistan , (23.000 nufus) 3 nehir yata - ğıdır, Ceyhan, Söğütlü ve Hurmansuyu.

Sanayi Durumu: Sümer - bank Pamuklu Dokuma Fab - rikası. Un Fabrikası, çok sa - yıda ilkel Çırçır imalatha - neleri, (Pamuğu işleme ve çekirdeğinden ayırma) Kır - mızı biberi öğüten ve toz ha - line getiren ilkel imalatha - neler, pres sistemi ile ça - lışan küçük kapasiteli ne - bati ve zeytinyağı imalat - haneleri, çeltik imalathane - leri, bakır ve alüminyum , levha ve tel fabrikası, bakır işleri imalathaneleri, muh - telif elişleri atelyeleri.

ÖNGÖRÜLEN TESİSLER

K. Maraş'ın tarım üre - tim bölgeleri olan ilçe ve köylerini gezip, üreticilerin problemlerini dinleyip, ya - rarlı dökümentasyonu top - layıp etüd ettikten sonra, ilinin kalkınmasına büyük ö - nem veren, ileri fikirli ve müspet düşünceli bir kişi o - lan K. Maraş Ticaret ve Sa - nayi Odası Sayın Başkanı ile devamlı görüşmelerimiz ol - du, isteği üzerine K. Maraş'- ın sanayi ve tarımsal kal - kınması için öngördüğümüz tesislerin listesini yazılı o - larak verdik. İlk adım ola - rak, tarım ürünlerinin de - ğerlenmesini ele aldık, ve önemli gördüğümüz tesis - leri isimlendirdik: 1) Kır - mızı biberi kurutma-öğütme paketleme otomatik tesis, 2) Üzüm, elma, domates su - ları ve konsantreleri tesisi. 3) Kuru fasulya ve nohut için kalibraj-standardizasyon - paketleme otomatik tesisi, 4) Makarna fabrikası. 5) Un - irmik fabrikası. 6) Elma ve benzeri meyveleri zayiden kurtarmak ve ihracatları - nı sağlamak için bugünün ta - leklerine cevap verecek ka - libraj standardizasyon-pa - ketleme otomatik tesisi. 7) Pamuk çekirdeği yağı için "Ekstraksyon" sistemli mo - dern bir tesis. 8) Pamuk ip - liği tesisi, dünya standartla - rına göre. 9) Hidrofil pamuk ve özel sıhhi pamuklar. İş bu tesislerle ilgili olarak, İtal - ya'nın 3 büyük sanayi tesis - leri müdürlerini ve Totem Firması'nı 3 kere K. Maraş'- a davet ettik. Ticaret ve Sa - nayi Odası'nda birçok top - lantı ve görüşmelerimiz ol - du, problemler açıkça mü - nakaşa edildi, ve neticede 3 tesisin kurulmasına karar verildi, çok tabiidir ki yavaş yavaş diğer tesislerin ku - rulmasına da gidilecektir.

İtalyan sanayicilerle gö - rüşmelerimizde, daima ih - racatı gözönüne aldık, me - sela kurulacak olan tesisin, meyve suları ve konsantre - lerinin dünya gıda nizam - namesi ve şişeleme sistemi aynen K. Maraş'ta uygula - nacaktır. İhracatta başarı - lı olmak için gerçekler dai - ma gözönüne alınmalıdır.

ELMA SUYU

7000 nufuslu, K. Maraş'- ın Göksun ilçesini ziyaret ettik, ve Elma Tarım Koo - peratifi Başkanı ile görüş - tük. Bol miktarda Golden , cins elma üreyen bu şirin ve verimli ilçede, 1972 yılı üretimi 115 krş/kg alıcı bu - lamadığından, 400 tona yak - laşık bir miktar çürümüş , ve kooperatif üyeleri büyük maddi zararlara uğramış - lar. Golden cins veya diğer cins elma ihracatının müm - kün olup olmadığını sordu - lar, cevaben elma ihracatı i - çin gereken ambalaj siste - mini anlattık, ve önümüzde - ki elma toplama mevsimin - de, Ortak Pazar Ülkeleri'n - ce uygulanan ve elma pa - ketlenmesinde kullanılan mukavva kutu ve kutunun i - çine yerleşecek olan ince PVC yuvalı levhalardan 100' er adet getireceğimizi , ve elmaların ne şekilde kalib - re standarize-paketleneceğini üreticilere öğreteceği - mizi, ve bu paketlenen el - maları Ortak Pazar Süper - marketlerine ihraç edeceği - mizi, ve ancak bu şekilde bir çalışma ile elma ihracatı - nı sağlayabileceğimizi an - lattık. Ortak Pazar Ülkeleri - nde, ithalat-ihracatta uygu - lanan elma ve benzeri mey - velerin ambalajları vanti - lasyonlu mukavva kutularda yapılır, bu kutuların içine yerleştirilen ince PVC lev - hanın yuvalarına (Kalibreye göre) tek tek ve ince kağıda sarılı elmalar yerleştirilir. Bunların standart ağırlıkla - rı brüt-net olarak 7,50 - 12,50 - 17,50 kilogramdır . Ambalaj malzemeleri bu standart ölçülere göre ve 3 kalibre olarak hazırlanmış - tır.

Ülkemizde bu tür paket - leme sanailerinin kurulma - sı şarttır. Kalibraj-stan - dardizasyon-ambalaj saha - sında büyük adımlarla iler - lememiz ve Ortak Pazar Ül - keleri seviyesine ulaşma - mız önemle gerekir.

Bunları gerçekleştirdi - ğimiz anda, Ortak Pazar Ül - keleri, Türk tarım ürünle - rinin en büyük tüketicileri o - lacaklardır. Bu noktaları , anlamak veya kavramak za - manı gelmiştir çoktan, bu hayati konularla halen ge - reken önemin verilmemesi çok hazin bir gerçektir.

ekonomi politika

Sâhibi: Veb Ofset İleri Matbaacılık A.Ş.adına .... HALDUN SİMAVİ
Müessese Müdürü: .... Kemal KINACI
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: .... Güngör GÖKTAN
Dizilip Basıldığı Yer: ... Veb Ofset İleri Matbaacılık Alayköşkü Cad. Cağaloğlu
İdare-Yazı İşleri Merkezi: Türkocağı Caddesi No. 1 Kat 4 Cağaloğlu-İstanbul Tel: 22 84 46
Abone: ..... Yıllık 310, Altı Aylık 155, Üç Aylık 80 Lira
İLAN TARİFESİ: 3 ve 8. sayfa sütun santim 75, diğer sayfalar sütun santim 60 liradır.

Arafat: «Libya Hükümeti Japon uçağını kaçıranları yargılamakta haklıdır»

BERLİN (THA)- Komünistler tarafından, Berlin'de düzenlenen Dünya Gençlik Festivali'nde bir basın toplantısı düzenleyen Filistin Kurtuluş Teşkilatı Lideri Yaser Arafat, Libya Hükümetinin Japon jet yolcu uçağını kaçıran Araplar ile Japonları yargılamakta haklı olduğunu belirtmiştir.

'UÇAK KAÇIRMA EYLEMLERİNİ ŞİDDETLE KINIYORUZ'

Filistin Lideri İsrail'e karşı mücadelede uçak kaçırma gibi eylemlerin anlamsız olduğunu ifade ederek "biz bu son olayı şiddetle kınıyoruz, ben Libya Devlet Başkanı Kaddafi'nin Japon uçağını kaçıranları yargılama kararını destekliyorum" demiştir.

BİNGAZİ'DE, HAVAYA UÇURULDU

Japon ve Arap hava korsanları Japon Hava Yollarına ait bir Boing 747 tipi jet yolcu uçağını Avrupa üzerinde kaçırmışlar, Basra Körfezi Emirliklerinden Dubai'nin hava limanında üç gün beklettikten sonra uçağı Libya'nın Bingazi hava limanına uçurmuşlar ve orada uçağın yolcularını boşaltarak uçağı havaya uçurmuşlardı.

İngiltere'de faiz haddi kendi rekorunu kırıyor

LONDRA-(EK-PO)- Yüzde 7,5, yüzde 9, yüzde 11,5... İngiltere Merkez Bankası'nın faiz oranı 23 temmuz tarihinden bu yana, rekor bir hızla yükselip duruyor. Tıpkı eski zamanların tatlı ortamında olduğu gibi, enflasyonu yavaşlatmak için paranın kiralanması pahalılaştırılıyor. Dosyalardan bununla ilgili mekanizmanın planları tekrardan ortaya çıkarılıyor.

Yalnızca parasal cephede muharebeyi kabul etmekle acaba Heath Hükümeti, karşılaştığı ekonomik zorlukların üstesinden gelebileceğini mi sanıyor? O ekonomik zorluklar ki, herhalde, muhafazakar iktidarın son iki kısmi seçimde oylarını Liberal Parti temsilcilerine kaptırmasına sebep teşkil etmiştir.

Muhafazakâr Parti iktidarı, gelişme hızını azaltmamak telaşıyla, engelleri cenahtan çevirmeye (Yani kamu harcamalarını azaltmaya) yanaşmıyor hiç. Temkinli davranma ihtiyacı ücretler alanında da kendini, göstermiyor.

İŞÇİ SENDİKALARI

Geçenlerde çok güçlü İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Trade Union Congress) temsilcilerini kabul eden Başbakan Heath, anti enflasyonist kampanyasının üçüncü devresi ayrıntılarını onlara anlattı. Fakat işçi ücretlerine dokunmayacağını da açıkca belirtmekten geri kalmadı.

Bu "Dokunmamak" acaba ne anlama gelir? Ücret artışını bir yerde haklı görme manası çıkartılabilir mi aynı deyimden?

Çünkü işçi temsilcileri fiyatlardaki çok hızlı artışları endişe ile izlemekten kendilerini alamıyorlar. Sterlinin sabit pariteden ayrılışından bu yana, para yüzde 20 kıymetini kaybetmiştir. Sterlin kıymetindeki hızlı düşüş ise yalnız İngiltere'yi değil, fakat onunla ticaret yapan diğer ülkeleri de telaşlandırıyor.

FRANSIZ İHRACATI

Örneğin, Fransa ihracatının yüzde 5'den fazlasını İngiltere'ye yöneltmektedir. Ve aynı sterlin problemi nedeniyle, Batı Avrupa'nın ekonomik ve parasal birliği mecburen gecikiyor. İngiltere'nin ne zaman Ortak Pazar parasal sistemine girebileceği merakla sual ediliyor.

Bütün bu koşullar altında, Avrupa Birliği'nin ikinci devresine geçmenin anlamsızlığı açıkca anlaşılabilir. Oysa, Batı Avrupa'nın birlik yolunda bu ikinci adımı şu sıralar atması çok önemlidir. Çünkü, yıl sonunda Amerikalılarla yapılacak ticari ve parasal müzakerelere güçlü girebilmesi için Ortak Pazar'ın, birlik yolunda kuvvetlenmiş bulunması şarttır.

BATI ALMANYA

Batı Almanya'ya gelince, bu Ortak Pazar ülkesi, İngiltere'nin aksine parasal hipertansiyon (Yüksek tansiyon)dan şikâyetçi. Fakat B. Alman parasal hipertansiyonunun sebebi de enflasyon.

Vakıa B. Almanya'daki enflasyonist akım İngilteredeki kadar güçlü değil, sadece yüzde 7,9 oranında. Ama yine de Bonn Hükümeti'ni endişelendirici karakterde. Nitekim fiyat artışlarını önlemek amacıyle B. Alman Merkez Bankası, güçlü tedbirler alma lüzumu duymuştur. Likiditeyi çok büyük oranlarda kısıtlamıştır.

Sonra da, bu derece kısıtlı likiditenin piyasada bir akım kazalara sebep olmasından korkup, bazı kredi gevşetmelerine girişmiştir.

TİCARET VE BLOKLAŞMA

Fakat şu da var. Bonn Hükümeti ne kadar sert kararlar alırsa, spekülatörlerin D. Mark'a ilgisi de o derece artacaktır. Yani Bonn yöneticileri gevşek davransalar bir türlü, sıkı tedbirler alsalar, bir türlü.

Demek ki işin içinden tek başına çıkmanın imkânı mevcut değil.

Batı Bloku, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana gelişmesinin oranını yüksek tutmayı, başarabilmiştir. Meselenin belki can alacak noktası bu radadır. Fakat öbür taraftan parasal sistemini korumasını belirlenememiştir Batı Bloku. Bu nedenle de yeni bir Bretton Woods toplantısı bekleniyor. O halde Edgar Faure'un teklif ettiği gibi yeni Bretton Woods'a Sovyetler'i ve Comecon üyelerini de davet etmelidir.

Çünkü uluslararası ticaretin gelişmesiyle, bloksal politika hiç bir zaman bağdaşamamıştır.

"Le Monde"

E.Heath, ekonominin geliştiğini söyledi

LONDRA (THA) - İngiltere Başbakanı Edward Heat 17 ocak tarihinden beri ilk defa düzenlediği, basın toplantısında, İngiltere ekonomisininge nişlemesine devam etmesi ve Nixon tarzı enflasyonu önleme programının üçüncü safhası konularında sendika ve endüstri liderleri ile anlaştığını belirtmiştir.

Heath özetle şunları söylemiştir: "Biz, bunu yapabileceğimize inanıyoruz. Sağlam ve devamlı olarak genişleyen ekonomimizin durdurulması için hiç birimiz bir neden görmüyoruz."

Heath, İngiltere'nin ihracatının, işsizliğini azaldığını, yatırımın fazlalaştığını ve ekonominin hükümet tarafından saptanan hedef olan yüzde 5'ten daha hızlı genişlediğini belirtmiştir.

İRAN PETROLÜNDE BATI KONTROLÜ TAMAMEN KALKTI

TEMSİLCİLER MECLİSİ TARAFINDAN ONAYLANAN YENİ PETROL ANLAŞMASI İRAN PETROL ŞİRKETLERİNE 29.3 MİLYAR VARİL HAM PETROL SATMASINA İMKAN VERMEKTEDİR.

TAHRAN (A.A.)- İran Senatosu petrol endüstrisinin kontrolunu batılı şirketler konsorsiyumundan alarak, İran Hükümetine veren yeni petrol anlaşmasını, oybirliği ile onaylamıştır.

Bilindiği gibi sözü geçen konsorsiyum İngiliz Amerikan Fransız ve Hollanda şirketlerinden kuruluydu.

ŞAH ANLAŞMAYI ONAYLADI

Daha önce Temsilciler Meclisi tarafından da onaylanmış olan yeni petrol anlaşması İran Petrol Şirketi'nin 20 yıllık süre içinde konsorsiyumun eski üyelerinden 29,3 milyar varil ham petrol satmasına imkân vermektedir.

İran Şahı anlaşmayı, dün sabah onaylamıştır. Yeni anlaşmanın yürürlüğe girmesi dolayısıyla bir hafta ülkenin her köşesinde kutlama törenleri düzenlenecek, bu törenlerin başladığı halka fabrika düdükleri ile bildirilecektir.

BEŞ YIL SÜREYLE

1964 tarihli konsorsiyum anlaşması uyarınca İran petrolden sağlanan kârın ancak yarısını alabilmekte ve petrol endüstrisinde söz sahibi bulunmamaktaydı.

Yarından itibaren konsorsiyum uzun vadeli bir alıcı durumuna geçmektedir. Konsorsiyum sözleşme ile beş yıl süreyle İran hesabına çalışmaya devam edecek, beş yıllık sürenin sonunda işleri İranlı uzmanlar devralacaktır.

Richardson Roma'da bekleyen 800 Sovyet Yahudisini ABD'ne alacak

WASHİNGTON(THA)- Birleşik Amerika Adalet Bakanı Elliot Richardson göçmen kanunlarınca kendisine, tanınan yetkiyi kullanarak Roma'da aylardanberi bekleyen 800 Sovyet Yahudisinin Amerika'ya gelmelerini derhal sağlayacağını belirmiştir.

AMERİKA'YA GÖÇ VİZELERİ

Richardson, bu Yahudilerin çıkış izni alarak Rusya'yı terk ettikten sonra Birleşik Amerika'ya göç vizeleri olmadığından Roma'da aylardanberi beklediklerini bu bakımdan yetkisini kullanmasının bu bekleme süresini kısaltacağını söylemiştir.

İSTENEN BELGELER

Öte yandan yetkililer geçikmenin Birleşik Amerika'nın Roma Büyük elçiliğindeki personel azlığından göçmenler için istenen belgelerin kırtasiyecilik yüzünden tamamlanmalarının çok uzun sürdüğünden ileri geldiğine işaret etmişlerdir.

tek dünya

HALUK TANSUĞ

D'ESTAİNG - AMERİKA

Amerika'nın parasal ve ticari zihniyeti karşısında Batı Avrupa ülkelerinin tutumu malûm. Ortak Pazar ülkeleri (özellikle Fransa), Nixon yönetiminin Avrupa menfaatlerini pek kaale almadan ortaya sürdüğü ekonomik planlamalara açıkca karşı çıkıyorlar. Hatta, önümüzdeki eylül devresi Tokyo'da yapılması beklenen ticaret müzakerelerine katılmama eğilimi bile mevcut Avrupalılar arasında. Bu akımın liderliğine geçen Paris çevreleri, tutumlarını şöyle savunuyorlar: "Parasal problemleri kesin bir soruca bağlamadan Amerika ile ticari görüşmelere girmenin anlamı yoktur."

Avrupa ülkelerinin altın konusunda, uluslararası ticaret konusunda, gümrük engelleri konusunda, tarımsal maddeler mübadelesi konusunda, Akdeniz havzası ülkeleriyle özel ticari ilişkiler kurma konusunda, Arap ülkelerinden petrol ithalatı konusunda, Doğu Bloku ülkeleriyle ekonomik ilişkileri sıklaştırma konusunda silâhlanma konusunda, silâhsızlanma konusunda, kısacası pek çok uluslararası konuda Amerika'dan apayrı eğilimlere sahip bulundukları malum.

İşte böylesine bir ekonomi politik ortamda, Fransız Maliye Bakanı Valery Giscard D'Estaing, Londra'nın "Times" Gazetesi'ne geçenlerde bir beyanat verdi. Özetle, beyanatının bir yerinde D'Estaing şöyle dedi:

"1974 yılı ilk baharı devrelerinde ve zihniyetlerin parasal alanda birbirine yaklaşması sonucu bir takım politik kararlar alınabilir..."

Başka deyimiyle, Fransız Maliye Bakanı şunu demeye getiriyor: "1974 yılının ilkbaharı devrelerinde, parasal konularda şu sıralar birbirine zıt yönler izleyen eğilimler, birbirine yaklaşmaya başlayabilir. Böylesine bir yaklaşma ise, bir takım siyasal kararların alınmasına neden teşkil edebilir. Dolayısıyle, her ne kadar Nairobi müzakerelerinden hiç ümitli değilsek de, yine aynı müzakerelere katılmamak gibi sert bir tutumu doğru bulmuyoruz. Nasıl olsa Nairobi ve Tokyo müzakerelerini uzatma imkânı elimizdedir. Bu imkânı kullanıp vakit kazanabiliriz. Ve 1974 ilkbaharı, gelip çattığında koşullar bizim lehimize (hem parasal alanda hem de politik alanda) nasıl olsa değişeceğinden; o vakit zihniyetimize uygun planları tatbik mevkiine sokabiliriz..."

Nitekim, Fransız Maliye Bakanı'nın, "Times"e söyledikleri, birçok batılı yorumcu tarafından benzer şekilde anlamlandırılıyor. D'Estaing'in 1974 ilkbaharı devresinde yeni bir takım gelişmeler beklediği söyleniyor. Beklenen gelişmelerin, herhalde Amerikan zihniyeti tersine ve Fransız zihniyeti tarafına eğilmesi gerektiği üzerinde duruluyor. Yeni gelişmelerin önce parasal alanda şekillenip daha sonra siyasal alana intikal etmesini D'Estaing'in beklediği iddia ediliyor. Fakat yeni koşulların mahiyeti hakkında kaba bir tahmin dahi henüz yapılamıyor.

Acaba, uluslararası parasal durumda ortaya çıkacak yepyeni şartlar neler olabilir? Bu yeni parasal şartların siyasal meseleleri nasıl etkilemesi beklenebilir? Ve yeni durumdan Fransa nasıl haklı çıkabilir, Amerika nasıl bir baskı altında kalıp Fransa'nın bugünkü zihniyetini 1974'de benimseyebilir?...

İtiraf etmeli ki, Valery Giscard D'Estaing'in ortaya attığı olasılık, muhayyele tırmalayıcı karakter taşıyor. Fransız Maliye Bakanı'nın kendisi kesin bir açıklama yapmadığına göre de, olayların gelişmesini beklemekten başka çare şimdilik kalmıyor. Eğer resmi sıfat taşımayan başka bir uzman, boşta kalan bilgileri 1974 ilkbaharından önce tamamlamazsa.

Milletlerarası Çalışma Örgütü yabancı işçiler konusunu ele aldı

CENEVRE (A.A)- Milletlerarası Çalışma Örgütü yabancı işçilerin durumlarını inceleyen ve bazı teklifler getiren bir rapor hazırlamıştır. Bu rapor gelecek yıl Cenevre'de toplanacak Milletlerarası Çalışma Konferansına sunulacaktır.

Raporda son yıllarda kaydedilen gelişmelere rağmen, yabancı ülkelerde çalışan işçilerin çoğunun hâlâ sömürüldüğü, ayırıcı tedbirlere maruz kaldığı, hukuki bakımdan güvensizlik gerginlik ve yalnızlık içinde yaşadığı belirtilmektedir.

KAÇAK İŞÇİ SORUNU

Raporda kaçak işçi sevkiyatının bir türlü önlenemediği, işçilerin bir ülkeye turist gibi gidip orada gizli olarak, çalışmak için pek çok para ödedikleri belirtilmekte, hatta bazı işçilerin bütün paralarının ellerinden alınıp ortada bırakıldığı hatırlatılmaktadır. Raporda işçi kabulu için şartlar ağırlaştırıldıkça, kaçak işçi sorununun daha da vahimleştiği kaydedilmektedir.

AYIRIM TEDBİRLERİ

Yabancı işçiler hatta sadece kaçak olarak bir yabancı ülkeye girenler değil, normal yollardan iş bulup çalışmaya başlayanlar da sayısız güçlüklerle karşılaşmaktadırlar. İşçilerin bazıları kendi formasyon ve diplomalarıyla mütenasip iş bulmakta, güçlük çekmekte, bunların diplomaları çoğu zaman muteber sayılmamaktadır. Yabancı işçilere yerli işçilerle aynı sosyal avantajların tanınmaması aynı ücretin verilmemesi, ve aynı zamanlarda terfi ettirilmemesi de daima şikâyet konusu olmaktadır.

SOSYAL SORUNLAR

Batı Avrupa'da çalışan yabancı işçilerin çoğu, hemen, hemen yarısı, ailesini anavatanda bırakmıştır. Aileleri yanlarında olanlar ev bulmak güçlüğü ile karşılaşmaktadırlar. Yabancı işçi sayısının, gitgide artması ve bunların, ailelerini yanlarında getirmeye daha fazla eğilim göstermeleri çalıştıkları ülkelerin makamları içinde iskân bakımından büyük bir sorun yaratmaktadır.

İŞİ KAYBETME KORKUSU

Haksız ve keyfi olarak işten çıkarılma korkusu yabancı işçinin başı üzerinde her an Demokles'in kılıcı gibi, durmaktadır. Bu yüzden işçi daha az elverişli şartları kabul etmek, yada çalıştığı ülkenin yasalarının kendisine tanıdığı bazı haklardan vazgeçmek zorunda kalmaktadır.

ÇARELER

Milletlerarası çalışma örgütü üye hükümetlere şu tedbirleri önermektedir:

1-Kaçak işçi sorununu önleyecek bir konvansiyon imzalanması,

2-Hak eşitliği sağlayacak bir konvansiyon kabulu,

3-İşçi mübadelesi bakımından üyeler arasında ortak bir siyaset tespiti.

Japonya'da fırtına ölümlere yolaçtı

TOKYO(THA)- Çok şiddetli bir fırtına, Güney Japonya kıyılarında büyük zarara ve ölümlere neden olmuştur.

Güvenlik yetkilileri tarafından yapılan ilk açıklamalara göre, kıyıları sular basmış ve dağlık bölgelerde de toprak kaymaları saptanmıştır.

İlgililer çok sayıda insanın öldüğünü ya da kayıp olduğunu belirtmektedirler.

33 KİŞİ KAYIP

İlk elde edilen bilgilere göre, 33 kişi kayıptır. Bunun yanı sıra Fukuoka'da dokuz, ve Kumamato'daysa dört kişinin ölmüş olduğu açıklanmıştır. Ayrıca Kumamato adasında yedi ev sular tarafından sürüklenmiş, Fukuoka'daysa yüzlerce ev yağmur sularından oluşan sellerin altında kalmıştır.

Kanada Güney Vietnamla ilişki kurdu

OTTOVA(THA) Kanada Hükümeti yetkilileri, ülkeleriyle Güney Vietnam arasında büyükelçiler düzeyinde diplomatik ilişkiler kurulduğunu açıklamışlardır.

Her iki ülkenin büyükelçileri de daha sonra saptanacak ve atanacaktır.

Peron Arjantin'deki şiddet olaylarını sert şekilde kınadı

JUAN PERON BEŞ MİLYON ÜYESİOLAN GENEL İŞ KONFEDERASYONUNDA YAPTIĞI KONUŞMADA ARJANTİN'İN HER TARAFINI KAPLAYAN ŞİDDET HAREKETLERİNİ KINAMIŞ VE HERŞEY YERİNDE VE DÜZEN İÇİNDE OLMALIDIR" DEMİŞTİR.

BUENOS AİRES(THA)- Arjantin'in eski devlet başkanı Juan Peron, beş milyon üyesi olan Genel İşçi Konfederasyonu'nun delegelerinin toplantısında yaptığı konuşmada, haziran ayında Arjantin'e dönüşünden beri Arjantin'in her tarafını kaplayan şiddet olaylarını kınamış ve "Herşey yerinde ve düzen içinde olmalıdır" demiştir.

Peronizm'in bazı kesimlerindeki çatışmalara değinen Peron şunları söylemiştir: "Kuşkusuz bütün devrimlerde ayrılıklar vardır, ancak bunları çözmenin yolu malları mülkleri tahrip etmek veya insanla halkı öldürmek değildir. Gerçeği bilenin şiddete ihtiyacı yoktur. Şiddete baş vuran ise hiç bir zaman gerçeğe sahip olamaz."

Eylülde yapılması kararlaştırılan seçimleri, kazanacağına kesin olarak inanılan 77 yaşındaki General Peron, sağlıklı görünmüş ve şakalar yapmıştır.

Arjantin'de Peronistlerin bazı kanatları arasında olan rekabet nedeni ile sık sık çatışmalar olmaktadır. Özellikle geçen iki hafta içinde bu yüzden beş altı defa silahlı çatışmalar olmuştur.

Peron, 1955 yılında bir askeri darbe ile iktidardan uzaklaştırılmadan önce ve 1946-55 rejimleri sırasında en büyük desteği Genel İşçi Konfederasyonu'ndan görmüştür.

Haldeman, Ehrlichman ifade verdi: "Watergate olayı ile ilgimiz yok,,

WASHİNGTON(A.A)- Dal budak salan Watergate skandalının iki büyük ismi Beyazsaray eski Kurmay Başkanı H.R. Haldeman ile Beyazsaray eski İçişleri Danışmanı Ehrlichman, Cumhurbaşkanlığı seçimi kampanya faaliyetleri hakkında çok yönlü bir soruşturma açan özel Senato Komisyonu önünde verdikleri ifadelerinde, Demokrat Parti Genel Merkezi'ne dinleme cihazları yerleştirilmesinden önceden haberleri olmadığını ve daha sonraki ört bas çabalarına da hiç bir şekilde katılmadıklarını, iddia etmişlerdir.

Bir vakitler Başkan Nixon'un en yakın iki adamı olan, Haldeman ile Ehrlichman, ifadelerinde, Başkan Nixon'un eski Baş Hukuk Danışmanı, John Dean'i ağır bir şekilde suçlayarak, "Başkanın hiç bir kanunsuz işlem yapmadığını" bildirmişlerdir.

Kamuoyundaki ifadesi günlerdir merakla beklenen Haldeman, yedi kişilik soruşturma heyeti önüne çıkarak, skandal hakkında bütün bildiklerini anlatmaya başlamıştır.

Beyazsaray'da yapılan bazı toplantılarda konuşulanlara ait bandları dinlediğini söyleyen Haldeman:

"Bu band'ar, skandalı örtbas çabalarından başkanın haberdar bulunduğu yolundaki iddiaları çürütecek niteliktedir" demiştir.

John Dean ise, daha önceki ifadelerinde, 15 eylül 1972 ve 21 mart 1973 günü Beyazsaray'da yapılan iki toplantıda, bütün olup bitenleri başkana anlattığını belirttikten sonra, Nixon'un, örtbas etme çabalarına katıldığını söylemişti.

Haldeman ise, 21 marttaki toplantıya ait konuşma bandında, Nixon'un skandala karıştığını ima edecek hiç bir ifadeye rastlanmadığını belirttikten sonra şunları söylemiştir:

"Dean, Başkan'a, Beyazsaray'dan hiç kimsenin bu olaya karışmadığını söyledi ve sanıklara, ailelerine ve avukatlarına yapılan ödemelerden söz açtı. Konuşmanın bir yerinde, Watergate suçlusu Howard Hunt'ın şantaj tehdidinde bulunduğunu ve bir milyon dolara yakın para istediğini söyledi. Başkan ise, bir milyon doları bulmanın zor olmadığını, ancak bunun doğru bir hareket olacağını inanmadığını söyledi."

Sedat:"ABD'nin vetosu Araplara meydan okumadır„

KAHİRE (THA)- Orta-Doğu Haberler Ajansı'nın bildirdiğine göre Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Birleşik Amerika'nın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde son olarak kullandığı vetoyu Arap halkının haklarına ve çıkarlarına aşikar bir meydan okuma olarak nitelemiş, bütün Arap çabalarının birleştirilmesi için çağrıda bulunmuştur.

Sedat, Arap ülkeleri devlet başkanlarına gönderdiği telgraflarda, "Arap halkının haklarına ve çıkarlarına aşikar ve çirkin bir meydan okuma olan Amerika'nın bu tutumu, siyonist ve sömürgeci tertipleri önlemek için İsrail'e karşı kader ve şeref savaşında, bütün Arap çabalarının birliğini gerektirmektedir" demiştir.

Birleşik Amerika'nın vetosu, geçen perşembe günü, hiç bir bloku bağlı olmayan ülkeler tarafından Orta-Doğu konusunda verilen ve İsrail'in işgal etmiş olduğu Arap topraklarından çekilmesini öngören karar tasarısının Güvenlik Konseyi'nde reddedilmesine sebep olmuştu.

Makarios Grivascılara karşı harekete geçti

LEFKOŞE(A.A)- Adalet Bakanı Hristos Vakis'in kaçırılması üzerine adada sıkı güvenlik tedbirleri aldıran Başpiskopos Makarios, pazartesi günü de, EOKA 'Tedhiş Teşkilatı'nın Lideri Yorgo Grivas'a yakınlıkları ile tanınan unsurlara karşı sert bir kampanya açmıştır.

Bu arada, gerek ordu ve gerekse polis kuvvetleri saflarında, geniş bir tasfiye hareketinin başladığı belirtilmektedir.

Kıbrıs Rum Hükümeti, resmi bir açıklama ile, birçok polis memurunun, kanunsuz faaliyetlerinden ötürü görevlerinden uzaklaştırıldıklarını ve biri binbaşı, altısı da yüzbaşı yedi subayın da, ordudan tard edildiklerini bildirmiştir.

İyi haber alan kaynaklar, EOKA ile işbirliği yaptıkları tespit edilen polis memurlarının sayısının 70'i bulduğunu söylemişlerdir.

Bu arada, dört gün önce kaçırılan Adalet Bakanı Vakis'in aranmasına bütün adada devam edilmektedir.

Arama-taramanın devam ettiği saatlerde toplanan Kıbrıs Rum Bakanlar Konseyi, polis memurları ile muvazzaf subaylar hakkındaki kararını Rum kamuoyuna açıkladıktan sonra toplantısına devam etmiştir.

Hükümet ayrıca, bakanın kaçırılmasından sonra gözaltına alınan şüpheli unsurların sayısının 28'e yükseldiğini bildirmiştir.

Grivas'ın uzun bir süredir, gerek Rum polis kuvveti ve, gerekse ulusal muhafız kuvvetinde adamları olduğu bilinmekteydi. Makarios'un da kendisine bağlı olması beklenen bu kuvvetler safındaki, Grivas taraflısı hizbe göz yumduğu ve harekete geçmekten kaçındığı söyleniyordu. Ancak geçen hafta sonunda, Limasol ve Lefkoşe'deki başlıca polis merkezlerine karşı girişilen bombalı saldırılar, bütün manzarayı bir anda değiştirmiş ve Makarios'un harekete geçmesini gerekli kılmıştır.

Makarios polisi bu arada, Trodos'daki Cumhurbaşkanlığı yazlık evi dolaylarında, pazar gece yarısı silâhlı bir çatışma olduğunu açıklamıştır. Doğrulanmıyan haberlere göre, EOKA tedhişçileri Makarios'un yazlık evini ele geçirerek ateşe vermek istemiş, ancak koruma kuvvetinin silahla karşı koyması karşısında çekilmek zorunda kalmışlardır. Yapılan resmi açıklamada, evin güney cephesindeki ormanlık bölgede çıkan ufak bir yangının, pazartesi sabahına karşı söndürüldüğü belirtilmiştir.

Kaçırılan Adalet Bakanı Vakis, pazartesi günü eşine gönderdiği bir mesajda iyi olduğunu bildirmiştir. Mesaj, Lefkoşe'de, bir telefon kulübesinde, boş bir sigara paketinin içinde bulunmuştur.

Pazartesi gecesi, Girne'nin Vasilia köyünde, iki bomba daha patlamış ve iki araba tahrip olmuştur.

Kamboçya başkenti zor duruma düştü

KAMBOÇ BİRLİKLERİYLE KOMÜNİSTLER ARASINDAKİ ÇARPIŞMALAR GİDEREK ŞİDDETLENMEKTE VE ŞEHRE DOĞRU YAKLAŞMAKTADIR. HÜKÜMET YETKİLİLERİ BAŞKENTİ SAVUNMAK İÇİN GÖNÜLLÜLERE SİLAH DAĞITMAYA BAŞLAMIŞTIR.

PHNOM PENH (THA) Kamboçya'nın başkendi Phnom Penh'in kuzeyinde Amerikan uçaklarının desteği altındaki Kamboç birlikleriyle komünistler arasındaki çarpışmalar giderek şiddetlenmekte ve şehre yaklaşmaktadır. Öte yandan hükümet yetkilileri başkenti savunmak için gönüllü toplamaya ve silah dağıtmaya başlamışlardır.

18-35 YAŞLARI ARASINDAKİ TÜM ERKEKLER.

Uzun süreden beri dışarıdan yardım alamayan Phnom Penh'e dün ilk kez olarak yedi tankerlik bir konvoy ulaşabilmiştir. Konvoyun yöneticileri, Mekong nehri boyunca süren yolculuk sırasında kendilerine roket ateşi açıldığını ancak tutturulamadığını öne sürmüşlerdir.

Phnom Penh içindeyse 18 ile 35 yaşları arasındaki tüm erkeklerin silah başı yapmaları ve gönüllü olarak şehri savunmaları istenmektedir.

Cezaevindeki ayaklanma 20 milyon dolar zarara yolaçtı

OKLAHOMA (THA)- Yetkililerin açıkladıklarına göre, geçen hafta sonunda Birleşik Amerika'nın Oklahoma eyaletinde ve eyaletin en büyük cezaevi olan Mcalester'de mahkûmların 43 saat süren ayaklanmaları sırasında iki mahkûm ölmüş, 17 Mahkûmla, üç gardiyan yaralanmıştır. Ayaklanma en az 20 milyon dolarlık zarara sebep olmuştur.

Mahkûmlar tarafından, çıkarılan yangınlar ceza evinin kafeteryasını toplantı salonunu hastaneyi fabrikaları elektrik santralını, ve kiliseyi hasara uğratmıştır.

Fri yatı serbest bırakıldı

WELLİNGTON(A.A)- Fransa'nın Pasifik'teki, nükleer denemelerine ara vermiş olabileceği yolundaki söylentiler, Tahiti'deki, Fransız yetkililerin protesto yatı "Fri" yi serbest bırakarak mürettebatına Mururoa Atolü çevresindeki deneme bölgesine dönebileceklerini, bildirmesi üzerine daha da kuvvetlenmiştir.

Yeni Zelanda'nın Fransız nükleer denemelerine karşı protesto hareketini düzenleyen Barry Mitcalfe, Fransızların Fri olayında gayet gerçekçi ve medeni davrandıklarını söylemiş, "Fri"de, büyük hasar olmadığı takdirde Fransızlara karşı adif takibata geçmiyeceğiz" demiştir.

GENEL EMTİA BORSASI — LONDRA

TEMEL MADENLER

	sabah resmi	(±)	öğl. s. g. resm.	(±)
BAKIR				
Cinsi: Tel tomruk				
peşin	838-9	-17,5	805-7	-51
3 ay	824,5-5	-17	791-3	-51,1/4
pazarl.	839	-18	—	....
Katot				
peşin	799-800	-21,5	770-5	-48,5
3 ay	798-9	-19	770-2	-48
pazarl.	800	-22	—	....
KALAY-TENEKE	sabah resmi		öğl. s. g. resm.	
peşin	2005-10	+3	1995-2000	-21,5
3ay	2000-1	+,5	1990-5	-22,5
pazarl.	2010	+6	—	
KURŞUN	sabah resmi		öğl. s. g. resm.	
peşin	191-2	-17,1/4	173,5-4,5	-36
3 ay	194,5-5	-17	177-,5	-35,3/4
pazarl.	192	-17,5	—	....
ÇİNKO	sabah resmi		öğl. son. g. resm.	
peşin	364-6	-13,5	340-5	-48
3 ay	365-,5	-13,1/4	340-5	-48
pazarl.	366	-13	—	....
GÜMÜŞ	Külçe fi.		M. Bors. kapanış	
peşin	116,2	-0,85	115,8	-1,8
3 ay	119,3	-0,75	118,25	-1,85
6 ay	122,1	-0,85	—	....
7 ay	—	....	121,8	-1,8
12 ay	128,2	-0,55	—	....

KAKAO

	(dünkü kapanış)	(±)	İş hacmi
No 3 Contract Tem	800,0-20,0	-7,0	800,0-49,0
235 parti, beheri 5 long ton			
No. 4 Contract			
(Eyl. 73)	767,0-8,0	-11,0	750,0-9,0
(aralık)	672,0-2,5	-11,0	670,0-97,0
(Mart)	608,0-9,0	-6,0	606,5-34,5
May.	592,0-4,0	-6,0	595,0-616,0
(Temmuz)	570,0-84,0	-6,0	—
(eylül)	570,0-4,5	-5,5	—

KAHVE

	Dünkü kapan. Ton başına £		İş Hacmi
(Temmuz)	408,0-9,0	-2,25	406,0-8,5
(Eylül)	414,0-4,5	....	413,0-15,0
(Kasım)	423,0-3,5	-0,5	422,0-3,5
(Ocak)	432,0-2,5	-2,0	432,5-4,5
(Mart)	439,0-9,5	-0,5	439,5-40,0
(Mayıs)	443,0-3,5	-1,0	443,0-40
(Temmuz)	447,0-7,5	-1,0	447,0-7,5

LONDRA VADELİ HUBUBAT PAZARI: (GAFTA)

	kapanış	Yapılan iş
Buğday:		
Eylül	50,00	50,05-49,95
Kasım	51,70	52,05-51,65
Ocak	53,00	53,40-53,00
Mart	54,00	54,40-54,00
Mayıs	54,95	55,40-55,05
Arpa:	kapanış	
Eylül	44,45	44,50-44,10
Kasım	46,45	46,70-46,20
Ocak	47,95	47,95-47,80
Mart	49,00	49,00-48,95
Mayıs	49,95	50,20-49,95

KAUÇUK

Antlaşmalar	birgün önceki iş p.	12.45 resmi fiyatl. p.		kapanış satınalma fiyatları p.	artış düşme p.
C.I.F.					
Ağustos	—	40,5-41,0		40,0	-0,25
Eylül	—	40,5-41,0		40,0	....
Rıhtıma iniş					
peşin	—		42,5-44,0	41,1	-0,9
ağustos	—		42,5-35	41,1	-0,9
eylül	—		42,75-3,75	41,35	-0,9
Ek.	—		43,0-44,0	41,6	-0,9
Ek, Ar.	43,0-,25		43,6-44,0	42,1	-1,15
Oc, Mart	40,85-2,35		42,5-43,0	41,0	-1,0
nisan-haziran	40,25-41,0		41,5-42,0	39,8	-1,1
temmuz-eylül	40,5-40,75		41,0-41,5	39,4	-1,0
Ekim-Aralık	—		40,35-41,5	38,9	-0,8
Oc, Mart	—		40,0-,5	38,6	-0,8
Nis-Haz.	—		39,3/4-40,21	38,4	-0,7
temmuz-eylül	—		39,6-40,1	38,2	-0,8
Kasım aralık	39,0-,5		39,5-40,0	38,1	-0,8

VADELİ YÜN

Londra: Kuru tarakl. tops	(kilo başına Pence) Dünkü kapanış	(±)	
Tem	280,0-8,0	....	—
Ek	286,0-95,0	-2,5	—
Av.	270,0-85,0	-4,75	—
Mart	255,0-70,0	-2	—
May	252,0-65	-1,5	—
Tem.	240,0-60	....	—
Ek.	230,0-50,0	....	—
Ar.	230,0-50,0	....	—

SYNDEY: Yağlı yün (greasy)	kilo başına Avust. cents)		
Tem	4[illegible]0,0-8,5	-5,5	450,0-64,0
Ek.	442,0-5,0	-10	433,0-45,0
Av.	421,0-50	-4,0	413,0-23,0
Mart	408,0-90	-6,0	398,0-408,0
Mayıs	397,0-99	-0,95	395,0-1,0
Tem.	378,0-9,0	-0,5	380,0
Ek.	366,0-9,0	-10	365,0-6,0
Aral.			

İSTANBUL TİCARET BORSASI GÜNLÜK TİCARET HAREKETLERİ

CİNSİ, MENŞEİ VE YILI		FİYATI KR.	MİKTAR	AMBALAJ-ANALİZ VESAİRE		TEDİYE ŞARTLARI		TESLİM ŞARTLARI
HUBUBAT:								
Buğday Ekm. Ofis	Kilosu	123,80	539	Ton	Dök.	Pş.	1 Hafta	Ofis Silo
" . Topbaş Ofis	"	138,50	290	"	"	Pş.	1 Hafta	Ofis Silo
Arpa Biralık Anadolu 1973	"	162,05	31025	Kgr.	Çıp. %1 anlz.	Pş.	Hz.	Fab
Pirinç Maratelli Tosya 1972	"	10 30	1500	"	Çuv.	Pş.	Hz.	Depo
" Maratelli Tosya 1972	"	10 50	500	"	"	"	"	"
" Maratelli Tosya 1972	"	10 20	700	"	"	"	"	"
" Maratelli Tosya 1972	"	10 15	500	"	"	"	"	"
" Maratelli Tosya 1972	"	10 25	1500	"	"	"	"	"
" Maratelli Haf. Lek. Tosya 1972	"	9 60	1800	"	"	"	"	"
" Maratelli Haf. Lek. Tosya 1972	"	9 40	2600	"	"	"	"	"
" Maratelli Haf. Lek. Tosya 1972	"	9 10	500	"	"	"	"	"
" Maratelli Haf. Lek. Tosya 1972	""	9 00	995	"	"	"	"	"
" Maratelli Lek. Tosya 1972	"	8 85	3000	"	"	"	"	"
" Maratelli Lbk. Tosya 1972	"	8 90	100	"	"	"	"	"
" Ribe Trakya 1972	"	10 50	2400	"	"	Ver.	Hz.	Depo
" Ribe Trakya 1972	"	11 50	600	"	"	"	"	"
" Ribe Trakya 1972	"	11 00	600	"	"	"	"	"
" Baldo Trakya 1972	"	9 00	1200	"	"	"	"	"
" Baldo Lek. Trakya 1972	"	9 00	1560	"	"	"	"	"
" Karolin Lek. Trakya 1972	"	10 50	1200	"	"	"	"	"
" Bersani Trakya 1972	"	4 50	720	"	"	"	"	"
" Kırık 2. Trakya 1972	"	3 50	1485	"	"	"	"	"
" Kırık 3. Trakya 1972	"		636	"	"			
HUBUBAT MAMULLERİ	Çu.	11705	2380	Çuv.	Çıp.	Pş.	Hz.	Değ.
Un 80 Rand. I. Ofis	"	11675	1195	"	"	"	"	"
Un 80 Rand. I. Ofis	"	11840	125	"	"	"	"	"
Un 80 Rand. I. Ofis	"	11830	275	"	"	"	"	"
Un 80 Rand. I. Ofis	"	11810	100	"	"	"	"	"
Un 80 Rand. I. Ofis	"	12000	450	"	"	"	"	"
Un 80 Rand. Serb.	"	12200	71	"	"	"	"	"
Un 80 Rand I. Serb.	"	12500	75	"	"	"	"	"
Un 80 Rand I. Serb.	"	14000	120	"	"	"	"	"
Un 74/76 Rand.	"	14500	330	"	"	"	"	"
Un 74/76 Rand.	"	11300	75	"	"	"	"	"
Un 74/76 Rand.	"	12800	150	"	"	"	"	"
Un 74/76 Rand.	"	16500	50	"	Çuv.	"	"	"
Un 74/76 Rand.	"	14000	100	"	Çıp.	"	"	"
Un Eks. Eks. 70 Rand.	"	13800	"125	"	"	"	"	"
Un Eks. Eks. 70 Rand.	"	14800	200	"	"	"	"	"
Un Eks. Eks. 68/70 Rand.	"	14500	175	"	"	"	"	"
Un Eks. Eks. 68/79 Rand.	"	11565	4825	"	"	"	"	"
Un Ofis Ask.	"	5500	145	"	Çuv.	"	"	"
Un Bonkalite (50 kg.)	Kilosu	111	1250	Kgr.	Çıp.	"	"	"
Un Bonkalite	"	110	2250	"	"	"	"	"
Un Bonkalite	"			"	"	"	"	"
Kepek	"					"	"	"
	"	73	4500	"	"	"	"	"
Kepek	"	75	16000	"	"	"	"	"
"	"	82	2750	"	"	"	"	"
"	"	80	1000	"	"	"	"	"
"	"	70	15960	"	"	"	"	"
"	"	78	5000	"	"	"	"	"
	"	92	41000	"	"	"	"	"
Razmol	"	90	38084	"	"	"	"	"
"	"	88	1500	"	"	"	"	"
"	"	100	7200	"	"	"	"	"
"	"	100	100	"	Çuv.		"	
"	"	103	180	"				
	"							
BAKLİYAT:	"							
Mercimek Yeşil Ankara-Zile 1973	Kilosu	530	30	Ton	Dök. %70 6 mm %3 anlz. tes. Pş. 10 günde vasıta			
" Yeşil Ankara Zile 1973	"	540	10	"	" %80 6 mm %3 anlz. tes. Pş. 10 günde vasıta			
" Yeşil Merzifon 1973	"	550	200	"	" %80 6 mm %20 7 li %3 anlz. tes. Pş. 10 günde vasıta			
" Yeşil Zile 1973	"	520	50	"	" %90 5 mm üstü %2 anlz. 100000 TL. kaparolu 10 Ağus. vas.			
" Yeşil Denizli 1973	"	520	8280	Kgr.	Çıp. (numunesi gibi) Pş. Hz. Vasıta			
" Yeşil Zile 1973	"	540	20	Ton	Dök. %75 li içinde %18-20 li %55-57 6 mm %18-20 d mm. Pş 15 günde vasıta			
	"							
" Yeşil Ankara 1973	"	530	9	"	" % 60 6 mm %10 7 mm %3 anlz. Pş. Hz. Vasıta			
Fasulya Derm. Malatya 1972	"	642	25150	Kgr.	Çıp. (numune mucibi) 10.8973 Vad. Hz. alıcı vasıtasına			
YAĞLI TOHUMLAR:								
Ayçiçek Yem. Kayseri 1972	Kilosu	550	448	Kgr.	Çuv.	Pş. Ver.	Hz.	Depo
Fıstık Kab. Anamur 1973	"	640	2160	"	"	Pş.	Hz.	Depo
" Kab. Anamur 1973	"	700	540	"	"	"	""	"
Ayçiçek Yem. Kayseri 1973	"	550	2200	"	"	"	""	"
" Yem. Kayseri 1973	"	640	591	"	"	"	"	"
						"	"	"
NEBATİ YAĞLAR:								
Keten Yağı Rafine İst. 1973	Kilosu	675	855	Kgr.	Ten.	Vad.	Hz.	Depo
" Yağı Rafine İst. 1973	"	650	1570	"	Dök.	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	1050	1637	"	Ten	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	1100	1618	"	"	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	1042	382	"	"	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	1075	2646	"	"	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	1000	170	"	"	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	1125	187	"	"	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	987	602	"	"	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	1200	200	"	"	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	1250	40	"	"	"	"	"
" Yağı Kaynamış İst. 1973	"	1350	10	"	"	"	"	"
Ayçiçek yağı Rafine Trakya 1972	"	625	1908	"	"	"	"	"
" Yağı Rafine Trakya 1972	"	637,5	368	"	"	"	"	"
" Yağı Rafine Trakya 1972	"	621,87	2560	"	"	"	"	"
" Yağı Rafine Trakya 1972	"	613,75	4460	"	"	"	"	"
	"							
HAYVANİ YAĞLAR:								
Krema Manda Balıkesir 1973	Kilosu	1700	177			Pş.	Hz.	Depo
" Manda-İnek Trakya 1973	"	1750	278			"	"	"
" Manda-İnek Trakya 1973	"	1800	814			"	"	"
" Koyun Bandırma 1973	"	1700	2967				"	"
	"							
ÇEŞİTLİ GIDA MADDELERİ:								
Beyaz Peynir Yağlı Trakya 1973	Kilosu	1400	3334	Kgr.	Ten	Pş.	Hz.	Depo
" Peynir Yağlı Trakya 1973	"	1400	6009	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Trakya 1973	"	1300	11221	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Trakya 1973	"	1200	712	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Trakya 1973	"	1350	1807	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Bandırma 1973	"	1250	2563	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Bandırma 1973	"	1200	7403	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Bandırma 1973	"	1100	2408	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Bandırma 1973	"	1300	266	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Balıkesir 1973	"	1400	6651	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Trakya 1973	"	1450	1137	""	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Bandırma 1973	"	1450	4219	"	"	"	"	"
Lor Peynir Trakya 1973	"	500	128	"	"	"	"	"
Kaşar Peynir Yağlı Trakya 1973	"	2200	700	S"	Sıra	"	"	"
" Peynir Yağlı Trakya 1973	"	2250	1494	"	"	"	"	"
" Peynir T. Yağlı Balıkesir 197[illegible]	"	2500	1922	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Balıkesir 1973	"	2300	249	"	"	"	"	"
" Peynir Yağlı Balıkesir 1973	"	2200	197	"	"	"	"	"
" Peynir T. Yağlı Trakya 1973	"	2800	5333	"	"	"	"	"
Patates I. Adapazarı 1973	"	120	6980	"	Çuv.	"	"	"
" I. Adapazarı 1973	"	125	1964	"	"	"	"	"
" I. Adapazarı 1973	"	110	2191	"	"	"	"	"
" I. Adapazarı 1973	"	115	4292	"	"	"	"	"
" " Çalma Adapazarı 1973	"	140	7213	"	"	"	"	"
" I. Adapazarı 1973	"	105	837	"	"	"	"	"
" 2. Adapazarı 1973	"	60	5415	"	"	"	"	"

CANLI HAYVAN ALIM-SATIM

BÜYÜK BAŞ

Nevi	Kr. Sn. Fiatı		(Baş) Adedi	Kg. Miktarı
Öküz	Kilosu	700	3	726
	"	775	2	450
	"	800	39	10177
	"	875	14	3234
	"	900	13	3495
	"	930	1	270
	"	970	2	740
	"	1040	4	2199
	"	1070	1	282
	"	1080	5	1782
	"	1090	3	1015
	"	1100	14	6587
	"	1120	13	3114
	"	1150	12	3880
	"	1160	10	3710
	"	1200	4	2170
	"	1210	1	331
	"	1250	3	1030
Tosun	"	840	5	951
	"	925	40	6567
	"	1100	2	520
	"	1150	3	773
	"	1380	8	2449
	"	1430	13	4550
İnek	"	700	3	678
	"	800	1	280
	"	825	1	260
	"	900	8	1830
	"	960	1	163
	"	1000	3	586
	"	1020	2	413
Dana	"	850	28	2947
	"	875	4	606
	""	925	6	1074
	"	940	24	3893
	"	950	4	797
	"	960	4	922
	"	975	28	4056
	"	1000	76	15367
	"	1020	5	862
	"	1050	18	3676
	"	1065	2	380
	"	1070	12	2112
	"	1100	23	3940
	"	1120	40	8099
	"	1125	38	7399
	"	1225	25	5058
	"	1250	16	3981
	"	1270	8	1716
	"	1300	11	2678
	"	1350	1	250
	"	1370	15	4162
	"	1380	15	3640
	"	1430	8	2400
	"	1400	14	4179
	"	1450	7	3350
Manda	"	760	1	318
	"	1120	2	736
Malak	"	830	1	236

CANLI HAYVAN ALIM SATIM MUAMELELERİ

KÜÇÜK BAŞ

Nevi	Kr./Sn. Fiatı		(Baş) Adedi	Kg. Miktarı
B. Karaman	Kilosu	950	61	2169
	"	980	33	1325
	"	1000	18	506
	"	1020	25	1252
	"	1030	53	2412
	"	1050	10	363
	"	1070	35	1934
	"	1100	182	8565
Dağlıç	"	830	9	265
	"	980	45	1099
	"	1050	65	2280
Kıvırcık	"	800	36	1395
	"	850	21	439
	"	870	58	2190
	"	890	3	115
	"	900	53	2094
	"	910	26	934
	"	920	10	379
	"	950	13	526
	"	965	17	732
	"	990	27	1170
	"	1050	26	1028
	"	1130	59	2183
	"	1270	6	319
K. Yaka	"	800	1	36
	"	890	65	1998
	"	900	2	73
	"	1000	12	388
	"	1200	13	615
	"	800	123	2829
	"	836	32	820
	"	900	222	5094
	"	940	42	975
	"	950	146	2849
	"	1000	20	503
	"	1050	65	1461
	"	1060	48	420
	"	1070	90	2076
	"	1080	124	2245
	"	1100	341	8136
	"	1120	149	3265
	"	1145	125	2270
	"	1150	345	7640
	"	1160	202	4935
	"	1170	61	986
	"	1175	190	3685
	"	1180	533	11236
	"	1190	88	1698
	"	1200	690	16480
	"	1210	219	4978
	"	1220	187	4738
	"	1230	173	12268
	"	1240	392	8790
	"	1250	262	6762
	"	1260	145	3780
	"	1270	200	4546
	"	1290	50	1023
	"	1290	135	3682
	"	1300	158	4409
	"	1310	70	1736
	"	1320	79	2723
	"	1330	73	2182
	"	1340	186	5210
	"	1350	139	3442
	"	1360	63	2191

SENDIKA DUZENINDE HUKUKI ÇERÇEVE UYGULAMA AKSAKLIKLAR VE ALINACAK TEDBIRLER

Toplu sözleşme yetkisini almak isteyen bazı sendikalar yolsuzluklar yaparak işçi sayısını yüksek gösteriyor

(3)

Yasa koyucuya düşen görev,bu ereğin gerçekleşmesine yararlı bir hukuk düzenini getirmektir"Kararda ayrıca,esasen bugün Türkiye'de konfederasyon ve federasyon dışında hiçbir sendika birliği olmadığı da belirtilmiştir.

Kanuna göre işçi sendikaları aynı işyerinde veya aynı işkolundaki işyerlerinde çalışan işçiler veyahut birbirleriyle ilgili iş kollarında çalışan işçileri içine alır. İşveren sendikaları ,aynı işkolunda veyahut , birbirleriyle ilgili işkollarında çalışan işverenleri içine alır"(m.9/1). İşyeri ve işkolu düzeyinde kurulu işçi sendikaları dışında,1317 sayılı kanunla bir de"Türkiye çapında faaliyette bulunan " İşçi Sendikası" türü getirilmiştir. Bir işçi sendikasının Türkiye çapında faaliyet gösterebilmesi için ,kurulu bulunduğu iş kolunda çalışan sigortalı işçilerin en az 1/3 ' ünü temsil etmesi gerekir.(m . 9/2 a) . Bu hüküm konfederasyonların kuruluşunda önem kazanmaktaydı. Anayasa Mahkemesi 1/3'lük sınırlama yüzünden bu hükmü iptal etmiş bulunmaktadır. Anayasa Mahkemesi'ne göre, "Bir temel hakkın kullanılması olanağını kaldıran veya bu hakkın kullanılmasını olağanüstü güçleştiren sınırlamalar, Anayasa'nın değişik 11'nci maddesi uyarınca o hakkın özüne dokunuyor demektir. Bundan ötürü buradaki kural, sendikaların serbestçe kurulması özgürlüğünü tanıyan Anayasa'nın 46. maddesine aykırıdır. Bu bakımdan iptali gerekir. Fıkranın iptali yerindedir. Bu hüküm kanımızca nitelik farkı olmayan hallerde işveren kuruluşlarıyla paralellik sağlanmasının gözetilmesi gereğine de ters düşmekteydi. Gerçektende bu şart işveren sendikaları için söz konusu edilmemiştir. İşveren federasyonlarının ve konfederasyonlarının kuruluşunda sadece" Türkiye çapında faaliyette bulunmayı amaç edinmiş ki bunu her işkolu sendikası amaç edinir. Sendika durumunda olma şartı ile yetinilmiştir Esasen bu tür işçi sendikası yaratmadaki asıl amaç, 275 sayılı kanunda yapılacak değişiklikle toplu iş sözleşmesini Türkiye çapında faaliyette bulunduğu kabul edilecek sendikanın yapmasını ve bu suretle öteki sendikaların güçsüz bırakılıp yok olmalarını sağlamaktı.

Sendikalar Kanununu değiştiren 1317 sayılı kanun, işçi sendikalarının üst kuruluşlar kurmalarını da güçleştiren sınırlamalar yapmıştı .Nitekim, kanuna göre, "İşçi federasyonlarının , aynı işkolunda mevcut sendikalardan en az 2 ' sinin bir araya gelmeleri ve o iş kolunda çalışan sigortalı işçilerin en az 1/3 'ünü temsil etmeleri gerekir"(9/2b)ve"İşçi konfederasyonları, (a)ve (b)fıkralarına göre sendika ve federasyonlardan en az 1/3' ünü üye sıfatıyla bir araya gelmeleri suretiyle kurulurlar" (m. 9/2c)Anayasanın 46. maddesindeki serbestçe birlik kurma hakkının özüne dokunduğunu kabul ederek her iki fıkranın iptaline karar vermiştir.

İşveren federasyon ve konfederasyonlarının kuruluş şartlarında ise 1/3'lük sınırlamalar yoktur. Kanuna göre, "İşveren federasyonları aynı işkolunda mevcut Türkiye çapında faaliyette bulunmayı amaç edinmiş işveren sendikalarının en az beşinin bir araya gelmeleri suretiyle kurulur" (m. 9/3)İptali istenmediği için üzerinde Anayasa Mahkemesi'nce durulmayan işveren konfederasyonunun kurulmasına ilişkin"en az beş federasyon veya sendika şartının da Anayasa Mahkemesince öne sürülen gerekçe karşısında 46. maddedeki üst teşekkül kurma özgürlüğünü kısıtlayacağı , bunun eskiden olduğu gibi en az iki olarak değiştirilmesinin yerinde olacağı görüşündeyiz.

Sendikalar Kanunu' nun yeniden ele alınmasında Anayasa Mahkemesi'nce iptal olunan hükümlerin yerine, iptal nedenlerini ortadan kaldıran yeni hükümlerin konulacağı açıktır. Ancak yeni bir düzenlemede , bununla yetinilmemelidir . Mesleki teşekkül türleri üzerinde de durulmalıdır. Güçlü sendikacılık için gerekli ortamın yaratılması amacıyla Anayasa'ya aykırı olmayan tedbirlerin alınması gerekir. Kanun koyucu kuşkusuz işçilerin iktisadi ve sosyal haklarını en iyi geliştirecek(Anayasa,m.47)mesleki teşekküllerin kurulması için gerekli düzenlemeyi yapacaktır. Öyle ise,bu amaca ters düşen kuruluşlara da yer verilmemesi ve bunların ortadan kaldırılması gerekir. Bu konu ile ilgili olarak herşeyden önce işyeri sendikalarının durumu gözden geçirilmelidir. Sendikalar Kanunu, işçi sendikalarının sadece aynı işyerinde çalışan işçileri içine alabilecek şekilde işyeri düzeyinde de kurulabileceği düzenlenmiş bulunmaktadır . Böyle bir sendikanın, kural olarak serbestçe kurulmuş ve bağımsız olamayacağı veya ileride bağımsız kalamıyacağı ve işçilerin iktisadi sosyal haklarını geliştirmede güçsüz olacağı, denemeler de gözönünde tutularak, artık bizde de kabul edilmelidir. İşçi ve işveren teşekküllerinin bağımsız olabilmeleri, elbette ki, sadece Sendikalar Kanunu'na bunların birbirlerine karışmalarının yasak edildiğini belirten bir hükmün konulmasıyla sağlanamaz. Toplu sözleşme düzeninin yeni kurulduğu ülkelerde, kanundaki yasaklara rağmen, işçilerin henüz istenilen ölçüde bilinçlenememesinden de yararlanarak, bazı işverenlerin işçi kuruluşlarına maddi yardımlarda bulunarak bunları kontrolları altına almak istemeleri olağandır. Türkiye'de de özellikle ilk toplu sözleşme döneminde işverenle işbirliği yaparak işçi haklarını yöneticilere sağlanan maddi yararlar karşılığında feda eden sarı sendikacılığın varlığından söz edilmiştir. Sendikalar Kanunu'ndaki belirtilen yasağa rağmen, işçi sendikalarının bağımsızlığına müdahale çabalarınada karşı şüphesiz en etkili çare, işçinin eğitilip kendisine en yararlı sendikayı bulabilmesine yardımcı olmaktır. Bu da gerçek işçi sendikalarına düşen bir görevdir. Ancak kanunlarda da uygulamanın getirdiği ihtiyaçlara uygun olarak bazı değişikliklerin yapılması gerekir. Nitekim, ülkemizde işçi sendikasının bağımsızlığına işyeri sendikaları olumsuz roller oynamışlardır. Sarı sendikacılığın genellikle bir işverenin kendi işyeri ile ilgili olarak sınırlı bir çerçevede yapmak isteyeceği düşünülürse, sadece bir işyerindeki işçileri içine alan işyeri düzeyinde kurulu sendikanın işverence kolayca kontrol altına alınabileceği sonucuna varılacaktır . Sendikalar Kanunu ile Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nun bugüne kadar ki uygulaması bize işyeri sendikasının, toplu sözleşme konusunda işçilere ve işyerine yarardan çok zarar getirdiğini ve sendikacılığın da güçlenmesini engellediğini göstermiştir. Gerçekten, işyeri sendikası yöneticilerinin işkolu sendikasındakiler kadar tecrübeli eğitilmiş ve bilgili olmaları imkansız gibidir. Bu sebeple işyeri sendikalarının tutumu ya çok sert ya da lüzumundan fazla yumuşak olmaktadır. İşyeri sendikalarının bazan sert ve katı, ama genellikle işverene çok yakın yumuşak davranışları yüzünden toplu sözleşme düzeninin kurulması ve çalışma barışının sağlanması güçleşmektedir.

Bu nedenlerle Anayasa'da öngörüldüğü şekilde işçilerin iktisadi ve sosyal haklarının yeterince korunması ve geliştirilmesi için Sendikalar Kanunu ile Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nda, sadece bir işyeri için orada çalışan işçiler tarafından kurulmuş olan işyeri sendikalarının kurulmalarını ve toplu sözleşme yapmalarını önleyici değişikliklerin yapılması yerinde olacaktır. Bunun sendika sayısını azaltarak güçlü sendikacılığın gelişmesine de yardımcı olacağı açıktır. Nitekim Federal Almanya'da mesleki teşekküllerin unsurları arasında"işyeri seviyesinin üstünde kurulmuş olmak(überbetriebliche)ya da yer almaktadır. Doktrin ve uygulamada özellikleri nedeniyle sadece Federal Posta İdaresi(Bundepost)ve Federal Demiryolu İdaresi(Bundesbahn)gibi iki büyük devlet kuruluş için istisna kabul edilmiş ve bu işletmelerin işyerleri için,bu işyerlerinde çoğunluğu tem-

Prof.Dr. Nuri ÇELİK

sil eden sendikanın toplu sözleşme yapabileceği sonucuna varılmıştır.

Bundan başka, Sendikalar Kanunu'nda yapılacak bir değişiklik sırasında federasyonların da kaldırılması düşünülebilir. Esasen uygulamada işveren sendikalarının kurdukları federasyonlara pek rastlanmamakta ,işçi federasyonları ise birçok sakıncalı durumlar yaratmaktadırlar . İşçi federasyonlarının kaldırılmasıyla bunlara bağlı uygulamadaki örnekleri ile genellikle güçsüz ,değişik karakter ve düzende, çoğu zaman mahalli düzeyde veya işyeri düzeyinde kurulmuş olarak görülen üye sendikaların federasyonun yerini alacak işkolu sendikasının tüzel kişiliğinde bütünleşerek aynı düzen içinde ahenkli bir şekilde çalışan şubeler veya bağımsız işkolu sendikaları halinde gelmelerini sağlamak mümkündür. Anayasa'nın 46. maddesi böyle bir değişikliğe kapalı değildir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıya aktarılan birliklere ilişkin gerekçesi ile de bu sonuca varmamızı kolaylaştırmaktadır. Bu önerinin benimsenmesi halinde ,konfederasyonların kuruluşuna ait hükümlerdeki federasyonla ilgili sözlerin çıkarılması gerekir. Hatta bu durumda konfederasyon deyimi yerine artık başka bir deyime belki Anayasa'da esasen yer alan birlik deyimine yer verilebilir.

SENDİKAYA ÜYE OLMA HAK VE ÖZGÜRLÜĞÜ

Anayasa'nın 46 ve Sendikalar Kanunu'nun 5. maddesine göre, işçi ve işverenler sendikalara serbestçe üye olabilirler. Kanunda açık bir hüküm olmamakla beraber, aynı işkolunda olmak şartıyla birden çok sendikaya üye olmakta mümkün görülmektedir.

Sendikalar Kanununun 4. maddesi, askeri şahısların, 22. maddenin 2. bendinde yazılı devlet, mahalli idare müessese ve teşekkülleriyle sermayelerinde devletin iştiraki bulunan bankalarda, kamu kurumlarında ve özel kanunla kurulu banka ve teşekküllerde ve sair kuruluşlarda çalışan müfettişler ve kontrolörler ile umum müdür yardımcısı veya buna eşit üst kademelerdeki görevlerde çalışanların, din ve ibadet işlerinde çalışanların sendikalara üye olamayacaklarını ifade etmektedirler. Yukarıda hükümde sözü edilen kuruluşlarda çalışan bazı personele ilişkin sendikaya üye olma yasağını düzenleyen kısmın(m.4/1,b) artık kanundan çıkarılması zorunludur. Çünkü Anayasa'nın 119. maddesi "Memurlar ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yönetim ve denetim işlerinde çalışanlar. . . sendikalara üye olamazlar"şeklinde değiştirilmiş bulunmaktadır. Eğer Sendikalar Kanunu'nun 22 maddesinde sayılan kuruluşlar arasında Kamu İktisadi Teşebbüsleri dışında kalanlar varsa, bunlarda memur olmayıp işçi durumunda olanların sendika özgürlüğünden yoksun bırakılmaları gerekir. Bu durumdakiler için 4. madde hükmü Anayasa'ya aykırı düşecektir.

Sendikaya üye olma hak ve özgürlüğünün kullanılması, başka bir deyişle üyeliğe giriş ile ilgili olarak önemli bir düzenleme zorunluğu doğmuş bulunmaktadır. 1317 sayılı kanunla Sendikalar Kanunu'nun 5. maddesine geçirilen üyelik kayıt fişinin veya kayıt defterinin imzalanması ve mesleki teşekkülün yetkili organının kabulü ile kazanılır. Hükmündeki ve mesleki teşekkülün yetkili organının kabulü kısmı Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmiştir. Bu durum karşısında anılan cümle üyelik üye kayıt fişinin veya kayıt defterinin imzalanması ile kazanılır. şekline sokulmuş olmaktadır. Bu sonucu benimsemeye imkan yoktur. Anayasa Mahkemesi'nin kabul ettiği gibi, bir dernek ya da sendika üyelik için başvuran kişiyi üyeliğe kabul edebileceği gibi, üyeliğe engel durumu bulunanların üyeliklerini reddetme hakkına sahiptir. Sendikalar Kanunu uygulamasında Yargıtay'da sendika üyeliğinin sadece başvurma ile kazanılamayacağını isteyen sendika yetkili organınca kabul edilmesinin gerekli olduğunu belirtmiştir. Ne var ki, Yargıtay'a göre isteği reddolunan kimsenin bu karara karşı itiraz hakkı yoktur, ve kabulu iddiasıyla açacağı dava dinlenemez .. kanunda üyeliği kabul isteğinin reddine ilişkin karara karşı ilgiliye itiraz hakkı tanınmamıştır. İşte Anayasa Mahkemesi haklı olarak böyle bir sonucu kabul etmeyerek sendikanın üyeliğe kabul özgürlüğünü benimsemekle beraber, üyeliğin reddine karşı dava açılmasını öngören bir hükmün bulunmaması yüzünden iptali uygun görmüştür. Ancak Anayasa Mahkemesi cümlenin tümünü iptal edecek yerde sadece belirttiğimiz bölümünü iptal etmekle , üyelik fişinin imzalanması ile üyeliğin kazanılacağı sonucunu yaratmış ve bununla da sendikanın üyeyi kabul özgürlüğünü sonuç olarak reddedmiş olmaktadır. Anayasa Mahkemesi'ni cümlenin bir kısmının iptaline iten neden, yukarıda belirttiğimiz gibi, üyelik isteğinin reddine karşılık kanunda yargı yoluna başvurmayı düzenleyen bir hükmün bulunmamasıdır . Öyleyse, Sendikalar Kanunu'nun değiştirilmesinde kısmen iptal edilen cümleyi aynen, iptal edilen kısmı ile birlikte, yerine koymak ve fakat buna, üyeliğin reddi halinde üyeliğe başvuranın red kararından başlayarak belirli bir süre için (örneğin 3 ay) İş Mahkemesinde dava açma hakkını veren bir hükmü eklemek yerinde ve eksiksiz bir düzenleme olacaktır. Ayrıca, kanunda fiş olacağını göstermekle işçinin alelade bir dilekçe ile başvurmasının geçersiz sayılacağı görüşünün ortaya atılmasına sebep olabilir. Bu nedenle, yeni bir düzenlemede"üye kayıt fişinin imzalanması yerine üyelik için yazılı olarak başvurma sözüne yer vermek daha doğrudur.

SENDİKA'DAN ÇIKMA VE SENDİKAYA ÜYE OLMAYA ZORLANMAMA HAK ÖZGÜRLÜĞÜ(MENFİ SENDİKA-ÖZGÜRLÜĞÜ NEGATİVE KOALİTİONS FREİHTEİT

A-GENEL OLARAK

Anayasa'nın 46. maddesi ile Sendikalar Kanunu'nun 6. maddesi mesleki teşekküle üye olan kimsenin istediği zaman üyelikten çıkabileceğini belirtmektedir.

Görülüyor ki, gerek Anayasa gerek Sendikalar Kanunu sendika kurma üye olma ve üyelikten çekilme hak ve özgürlüğünü açıkça hükme bağlamıştır.

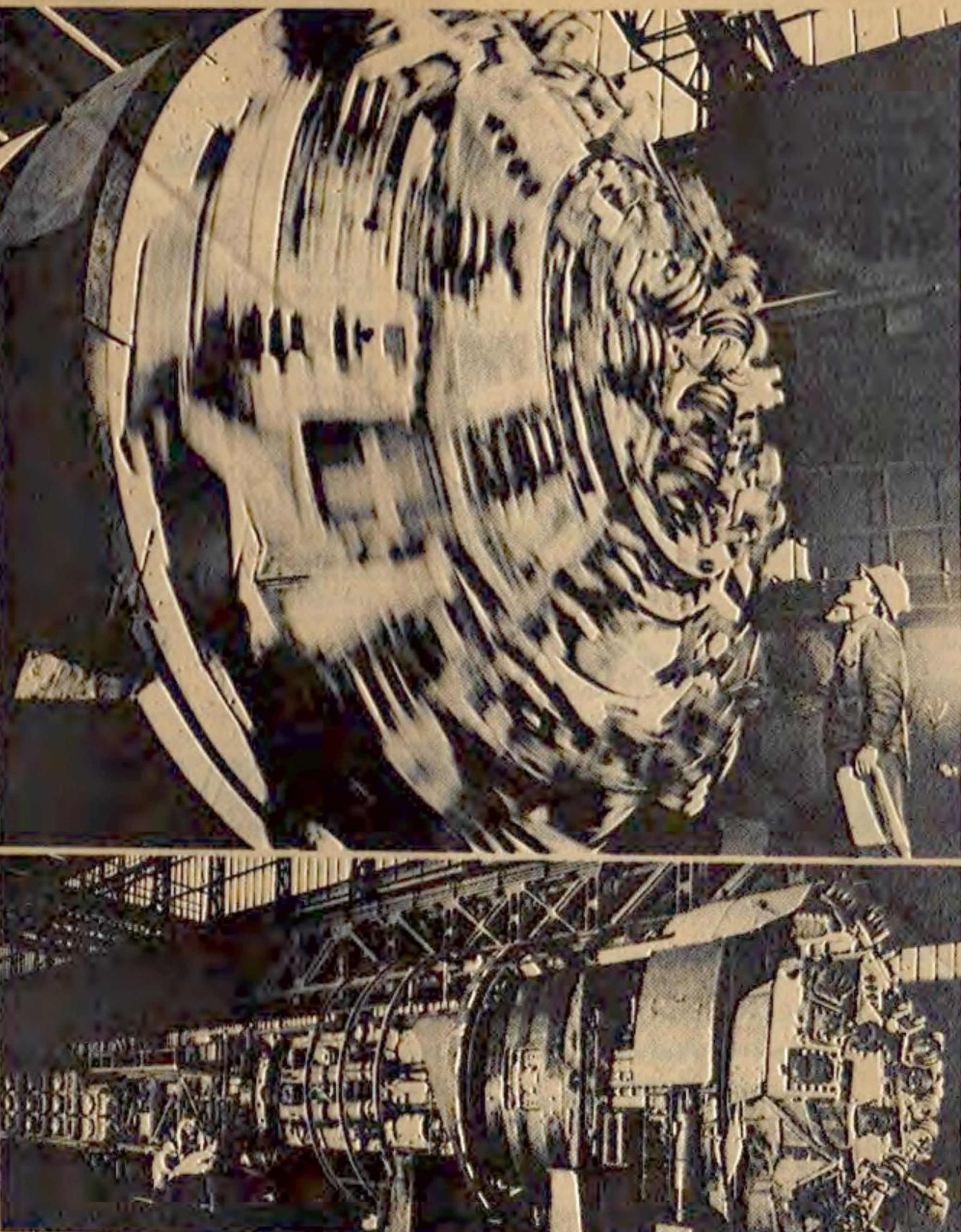
Buna karşılık bir kimsenin sendikaya girmeye zorlanamayacağına ilişkin , bir hükme Anayasa'da yer verilmiş değildir. Bununla beraber, Alman Hukuku', nda aynı eksiklik karşısında öne sürüldüğü gibi, sendika kurma ve sendikaya serbestçe üye olma özgürlüğünün(müsbet sendika özgürlüğü)mantıki bir sonucu ve tersi sendikaya üye olmaya zorlanamama, ondan uzak kalabilme özgürlüğüdür. (Menfi sendika özgürlüğü) Nitekim Sendikalar Kanununu "İşçi Sendikası üyeliğinin teminatı"başlığı altında düzenlediği 19 maddede bu sonuca açıkça yer verilmiştir. Bu maddeye göre "İşçilerin işe alınmaları, muayyen bir sendikaya girmeleri, şartına bağlı tutulamaz.

ÜYELİKTEN ÇEKİLME (İSTİFA)

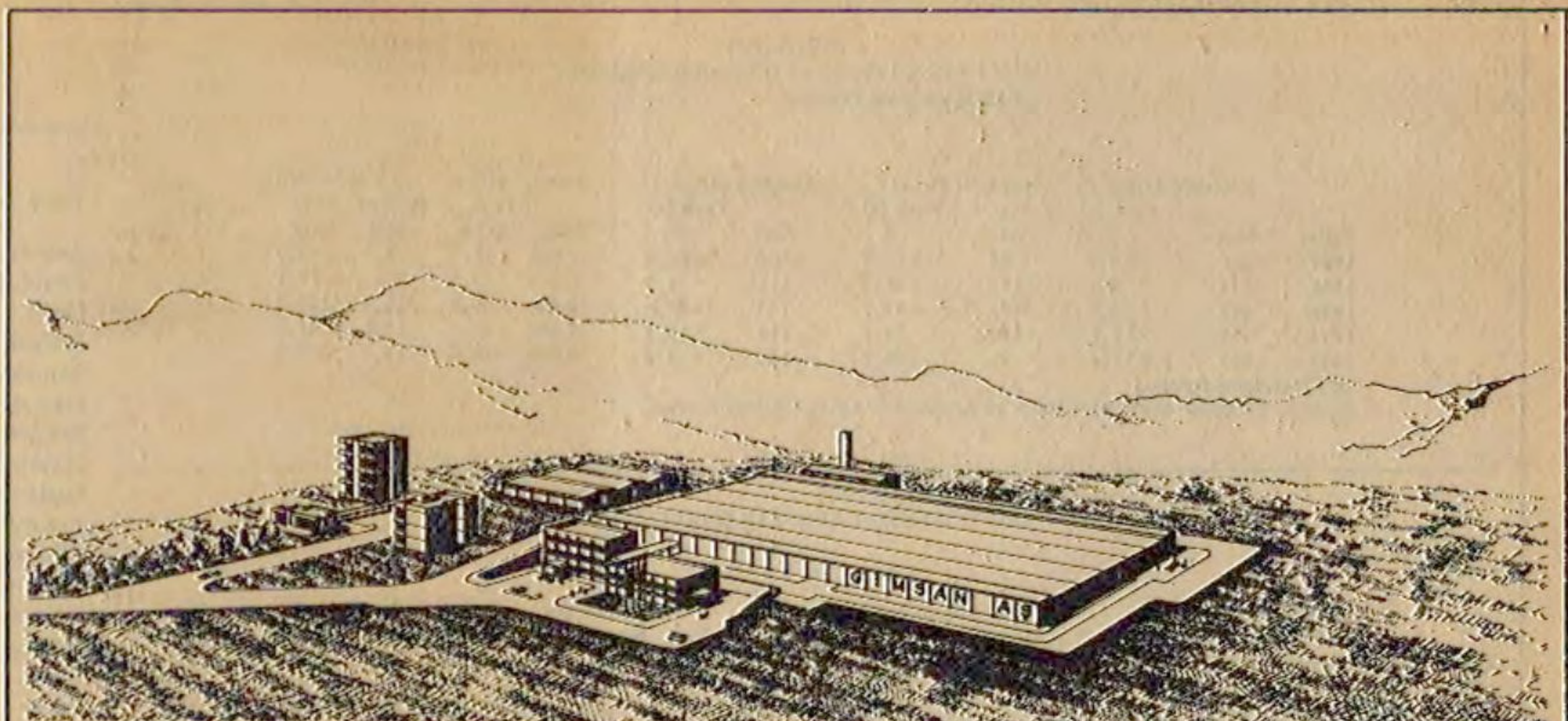
Anayasa'nın 46. maddesi ile buna uygun olarak düzenlenen Sendikalar Kanunun 6. maddesi, üyenin dilediği , zaman sendikadan çekilebileceğini ifade etmiş bulunmaktadır. Ancak, bu esası belirten cümleden sonraki çekilme yazı ile olur şeklindeki kanun hükmü yerine 1317 sayılı kanunla çekilme noter huzurunda münferiden kimliğin tesbiti ve istifa edecek kişinin imzasının tasdikiyle olur"hükmü getirilmiştir.

Bu hükmün, özellikle işçileri işten ve gündelikten yoksun kalma ve masraf yapma zorunda bırakarak , sendikadan çıkmayı güçleştirdiği ve Anayasa'nın 46 maddesinde yer alan serbestçe üyelikten ayrılma hakkını zedelediği öne sürülmüştür. Ne var ki, bu hüküm, gerçekten sendikalarca çekilmeyi önlemek ya da hiç değilse geciktirmek amacına dayandığı kadar, çekilmeyi belgeleme zorunluluğunu da yaratan bir uygulamanın doğurduğu bir sonucun kanun koruyucu tarafından kanuna geçirilmesi suretiyle gelmiştir. Uygulamada işçi sendikaları tüzüklerinde üyelikten ayrılmayı esasen sıkı ve kayıt ve şartlara bağlı tutmakta, örneğin çekilmenin noter marifetiyle yapılmasını öngörmekte, bununla aidat kaybını ve özellikle toplu sözleşme yapma yetkisinin kazanılması sırasındaki ayrılmaları önlemek ya da geciktirme amacını gütmekteydiler.

(Devamı Yarın)

Merkezi Federal Almanya'nın Duisburg şehrinde bulunan DEMAG firmasının şimdiye kadar inşa ettiği bu tünel kazma makinesi gerçekten de çelikten dev bir köstebeğe benziyor. Uzunluğu 130 metre, ağırlığı ise 270 bin kilo olan bu makinenin makkap başlığının kutru 6 metredir. Üstteki resimde faaliyet halinde görülen bu dev makkap başlığı, dakikada 6'dan fazla devirle kayaları paramparça ederek ilerlemektedir. Aşağıdaki bölgesindeki yol yapımında kullanılacak olan "Çelik Köstebek" 900 metre derinlikte on kilometrelik bir yol açacak ve bu güç işi 1973 yılına kadar tamamlayacaktır. Bu arada, makkap başlığının bir santimetre bile şaşmayan dakik ve muntazam çalışma düzeni Laser ışını tarafından kontrol edilecektir.

Gediz depreminden sonra Almanya'ya çalışmak için giden Türk işçileri tarafından kurulan 52 bin iğlik iplik fabrikasının temeli 29 Temmuz'da atılmıştır. Gimsan Gediz İplik Ve Mensucat Sanayi A. Ş. adıyla kurulan şirkete 6500 Gedizli ortak olmuştur. 1974 Sonbaharında , işletmeye açılacak olan tesislerin yıllık cirosu 225 milyon lira olacaktır.

İngiltere'de işsiz sayısı azalıyor

İngiltere'de toplam işsiz sayısında yeni düşmeler olmuştur. Mayıs ayı içerisinde, toplam işsiz sayısında 17.800' lük bir azalma olmuştur. Böylece işsiz oranı yüzde 2,7' den, yüzde 2.6'ya inmiştir.

Geçen mayıstan bu yana düşme 229.300'dür.

Nisan ayı içerisinde yetişkinler için uygun boş işsayısı 21.000 olarak tespit edilmiş ve toplam 295.800' ü bulmuştur.

Toplam boş iş sayısı 386.373'tür. Bu 1966 yılının ağustos ayından bu yana ulaşılan, en yüksek rakamı ifade etmektedir.

Verilen bilgiye göre, mart ile mayıs arasında geçen dönemde işsiz sayısındaki ortalama düşüş 20.400'dür. Ancak gene de şubat, nisan ve ocak mart dönemleri arasındaki , düşmelere göre bir yavaşlama gözükmektedir.

Geçenlerde yapılan bir törende, Amerika'nın Londra Büyük Elçisi Mr. Walter Annenberg (Soldan ikinci) İngiltere Başbakan'ı Edward Heath'e aydan getirilen ay taşlarından nümuneler hediye etmiştir.

Resimde aynı zamanda Astronot James Mc Divitt ve Kuzey İngiltereli okul öğrencisi Dermat Gethings görülmektedir. (Sağda). Bu öğrenci, Amerika Ulusal Uzay ve Havacılık Dairesi (NASA) tarafından tertiplenen, Uluslararası Bilimsel turda İngiltere'yi temsil edecektir.

TÜRK EKONOMİSİNİN GENEL DURUMU (42)

Odalar Birliği'nin Ekonomik Raporu

1972 yılı içinde 24.584.451 lira sermayeleri bulunan 82 firmada iflas kaydedildi

Tablonun incelenmesi halinde görüleceği üzere, protesto edilen senetlerin gerek sayısında ve gerekse baliğinde yalnız 1971 yılında azalış, buna karşın İkinci Plân döneminin diğer dört yılında ise önemli ölçüde artışlar kaydedildiği dikkati çekmektedir. İktisadi faliyetlerdeki ödeme güçlüklerini ifade etmesi yönünden, protesto olunan senetlerin toplam miktarında ve karşılıklarında meydana geldiği görülen olumsuz yöndeki artışlar endişe verici olmaktadır.

Konkordato talepleri:

1972 yılı içerisindeki konkordato talepleri ile ilgili bilgiler Odalar ve Borsalar düzeyinde ve hakiki ve hükmi (şirket nevileri) şahıs firmaları ayrıntısında (Tablo:317)de verilmektedir.

Tablonun incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, 1972 yılı içerisinde sermaye toplamı 6.833.636 liraya baliğ olan 48 adet hakiki ve hükmi şahıs firmaları tarafından kon konkordato talep edilmiş bulunmaktadır.

1972 yılında konkordato istemiş bulunan hakiki şahıs sayısının 35, sermaye değerinin ise, 3.242.000 lira olduğu görülmektedir. Toplam konkordato talebi içindeki hakiki şahıs firma sayısının nisbeti yüzde 72,9 ve sermaye değeri ise yüzde 47,4 olmaktadır.

Aynı yıl içerisinde konkordato isteminde bulunan toplam firma sayısından 13'ü hükmi şahıs firmaları olup sermaye tutarları, 3.591.636 liraya baliğ olmaktadır. Konkordato talebinde bulunan hükmi şahıslar toplam firma sayısının yüzde 27,1'ini ve sermaye toplamının yüzde 52,6'sını teşkil etmektedir.

1972 yılında konkordato isteminde bulunan hükmi şahısların şirket nevilerine göre dağılışının kollektif şirketler 9 adet 1.501.636 TL, komandit şirketler bir adet 90.000TL, ve limited şirketler 3 adet 2.000.000TL. şeklinde olduğu müşahede olunmaktadır. Bahis konusu yıl içinde kooperatif ve anonim şirketlerde konkordato talebi görülmemektedir.

Yukarıda anılan tablodan da anlaşılacağı üzere, 1972 yılında en çok konkordato istemi firma sayısı bakımından başta Ankara (17 firma) olmak üzere, İstanbul (9 firma), İzmit (5 firma) ve sermaye değerleri bakımından ise başta yine Ankara (3.208.000TL.) olmak üzere İstanbul (1.266.000TL.), İzmit (415.000 TL), ve İzmir (410.636TL de görülmektedir.

Son iki yıl içerisinde konkordato istemi konusundaki bilgileri mukayeseli olarak gösteren (Tablo:318)'in incelenmesi halinde de görüleceği gibi, 1972 yılında 1971 yılına nazaran konkordato istemiş bulunan firmaların toplam sayısında yüzde 31,4 toplam sermaye değerinde de yüzde 83,3 oranlarında olmak üzere, olumlu yönde ve oldukça önemli nisbetlerde eksilişler kaydedilmiş bulunmaktadır.

Bir önceki yıla nazaran 1972 yılı içerisinde konkordato talebinde bulunmuş firmaların toplam sayısında ve sermaye değerinde meydana gelmiş bulunan yüksek düzeydeki eksilişleri gerek hakiki ve gerekse hükmi şahıslarda da görmek mümkün olmaktadır. Bu azalışlar hakiki şahısların miktarında yüzde 35,2 sermaye tutarında yüzde 51,2 ve toplam olarak hükmi şahısların sayısında yüzde 18,7 sermaye miktarında ise yüzde 89,5 olmaktadır. Bir önceki yıla nazaran, 1972 yılı içerisinde konkordato isteminde bulunan hükmi şahıslarda görülen farklar şirket nevileri itibariyle gerek sayı ve gerekse sermaye değerleri bakımından bir paralellik arzetmektedir. Gerçekten, konkordato talep etmiş bulunan hükmi şahıslardan kollektif ve anonim şirketlerin azalış, komandit ve limited şirketlerin artış kaydetmiş olduğu, kooperatiflerin ise aynı düzeyde kalmış olduğu görülmektedir.

İkinci Beş Yıllık Plân dönemi içerisindeki konkordato taleplerine ilişkin bilgiler (Tablo:319)da gösterilmektedir.

Sözkonusu tablonun incelenmesi sırasında görüleceği gibi, İkinci Plân dönemi içerisinde konkordato istemiş bulunan firmaların gerek sayısı ve gerekse sermayesindede 1968, 1970 yıllarında artış, 1969 ve 1972 yıllarında azalış kaydedilmiş bulunmaktadır. 1971 yılında ise değişik bir durum göze çarpmaktadır. Gerçekten 1971 yılında konkordato isteminde bulunan firmaların sayısında meydana gelen azalışa karşın sermaye değerinde artış kaydedildiği görülmektedir.

İflaslar

1972 yılı içerisinde vukubulan iflaslar ile ilgili bilgiler Odalar ve Borsalar düzeyinde ve hakiki ve hükmi (şirket nevileri) şahıs firmaları ayrıntısında (Tablo:322)de yer almaktadır.

Tablodan da izlenebileceği gibi, 1972 yılı içerisinde toplam olarak 24.584.451 lira sermaye karşılığı 82 firmada iflas kaydedilmiş bulunmaktadır. Toplam iflâs olayının 44 adedi hakiki şahıs firmalarında meydana gelmiş olup sermaye karşılığı 3.511.677 . lira tutmaktadır. Toplam iflaslar içerisindeki hakiki şahıs firma sayısının oranı yüzde 53,7 sermaye miktarının oranı ise yüzde 14,3 olmaktadır. Aynı yıl içerisinde iflâs etmiş bulunan hükmi şahısların reel rakamlarla miktarı 38 adet, sermaye tutarı ise 21.072.774

Hükümet programında yeni vergiler getirmek yerine vergi kanunlarında kayıplara yol açan boşlukların doldurulması, vergi sisteminde verimliliği arttıracaktır.

(TABLO :312)
FESİH VE TASFİYELER

Şirketin nev'i:	1971 Adet	1972 Adet	Fark %
Kollektif	737	653	- 11,4
Komandit	124	99	- 20,2
Limited	118	123	+ 4,2
Anonim	30	35	+ 16,7
Kooperatif	13	9	- 30,8

Kaynak: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi T. Odalar Birliği İstatistik ve Konjonktür Araştırmaları Servisi.

lira olduğu görülmektedir. İflâs etmiş bulunan hükmi şahıslar nisbi değerlerle, toplam firma sayısının yüzde 46,3'ünü ve toplam sermaye tutarının yüzde 85,7'sini teşkil etmektedir.

Hükmi şahıslarda meydana gelen iflasların şirket türlerine göre dağılışının kollaktif şirketlerde 13 adet 2.964.000 lira, komandit şirketlerde 2 adet 260.000 lira limited şirketlerde 13 adet 2.645.000 lira anonim şirketlerde 7 adet 15.150.000 lira ve kooperatiflerde 3 adet 53.774 lira olduğu müşahede olunmaktadır.

Tablo:322'nin tetkikinden de anlaşılacağı gibi, bahis konusu yıl içerisinde en çok iflas olayı firma sayısı bakımından başta İstanbul (54 firma) olmak üzere, Ankara (15 firma), Adana ve Tokat'ta (3'er firma), sermaye değeri yönünden ise, başta yine İstanbul (9.354.774 lira) olmak üzere, İzmir ile Tarsus (5'er milyon lira) ve Ankara (3.758.677) lira da meydana gelmiş bulunmaktadır.

1971 ve 1972 yıllarında iflas etmiş bulunan firmalara ilişkin bilgileri mukayeseli olarak gösteren (Tablo:320)den de izlenebileceği üzere, 1971 yılına nazaran 1972 yılı içerisinde oluşmuş bulunan iflas olayları ters bir eğilim arzetmektedir. İflâs eden firma adedinde görülen yüzde 6,8 oranındaki azalışa karşın sermaye değerinde olumsuz yönde olmak üzere yüzde 12,3 oranında artış kaydedilmiş bulunmaktadır.

1972 yılı içerisinde hakiki şahıslarda vukubulan iflâs olayında bir önceki yıla göre gerek firma sayısı ve gerekse sermaye tutarlarında olumlu yönde azalış kaydedildiği, görülmektedir. Bu azalışın oranı sayılarda yüzde 13,6 sermayede yüzde 17,8 olmaktadır.

Bir önceki yıla nazaran 1972 yılı içerisinde hükmi şahıslarda meydana gelen iflâslarda, hakiki şahısların iflasında görülen azalışın aksine gerek şirket sayılarında ve gerekse sermaye değerinde artışlar kaydedilmiş, bulunmaktadır. Bu artışların miktarı nisbi değerlerle sayılarda yüzde 2,7 sermaye tutarında yüzde 19,6 olmaktadır.

Hükmi şahıslarda görülen iflâslardaki farkların bir önceki yıla nazaran 1972 yılında iflâs eden kollektif, komandit ve anonim şirketlerin sayılarındaki eksilişe mukabil limited şirketlerde ve kooperatiflerde artış eğilimi kaydedildiği müşahede olunmaktadır. Sermaye değerlerinde ise, kollektif anonim ve kooperatif şirketlerde görülen artış eğilimine karşın komandit ve limited şirketlerde olumlu yönde olmak üzere azalış eğilimi kaydedilmiş olduğu görülmektedir.

İkinci Beş Yıllık Plân döneminde meydana gelen iflaslarla ilgili bilgiler (Tablo:321) de gösterilmektedir.

Tablonun incelenmesi sırasında da görüleceği gibi, İkinci Beş Yıllık Plân dönemi içerisinde 1970 yılı dikkate alınmadığı takdirde iflâs eden firmaların sayısı genel olarak azalış eğilimi kaydetmiş bulunmaktadır. Aynı dönem içerisinde iflâs etmiş bulunan firmaların sermaye değerleri ise, 1969 ve 1972 yıllarında artış, diğer üç yıl içerisinde de olumlu yönde olmak üzere azalış eğilimi göstermektedir.

TURİZM: Dünya turizminin gelişimi ve önemi

Geçmiş senelerdeki İktisadi Raporlarımızın turizm bölümlerinde dünya turizm hareketleri ve bu hareketlerin gittikçe daha fazla artan ekonomik ve sosyal önemi belirtilmiş, ve bununla ilgili bilgiler tahlil edilmeye çalışılmıştı.

Dünya ve turizm hareketleri yaygınlaşma istidadını ve gelişme nispetlerini her sene arttırarak devam ettirmektedir. İkinci Dünya savaşı sonundaki duruma göre şaşırtıcı sayılabilecek sonuçlar, özellikle Akdeniz çanağının Kuzey ve Kuzey-Batı ülkelerini ihya etmiştir. Turizm hareketleri Akdeniz'in güney kıyılarına, Orta-Doğu ülkelerine ve Memleketimize doğru yaygınlaşmaktadır. Yalnız Akdeniz çanağında değil, OECD ülkelerinin tümünde, Amerika, Asya ve Afrika'nın diğer ülkelerinde turizmin yaygınlaşmasını ve gelişmesini sağlayacak çalışmalar, yatırımlar ve hareketler gelişmiş veya gelişmeye başlamıştır. Turizmin bu kadar kısa zamanda böyle büyük ve organize bir gelişime ulaşmasının ve gelişiminin hızla devamının pek çok nedeni vardır.

-Dünya nüfusu durmadan artmaktadır. Asrın başlarında 1,6 milyar kadar tahmin edilen nüfus, şimdi üç buçuk milyarı aşmış bulunmaktadır. Bunun sonucu olarak şehirler büyümüş, insanın doğal yapısını zorlayan ve zedeleyen sıkıcı bazı kurallar özgürlükleri kısıtlamıştır. Yoğunlaşan trafik, artan trafik kurallarını zorunlu kılmış, kolluk nizamı, kayıtlarını çoğaltmış, hava, yer, deniz kirlenmeleri bunlarla ilgili yeni sınırlar ve kısıtlamalar getirmiştir. Fikir yapısı yönünden olduğu kadar doğal yapısı ile de özgürlüğü arayan ve isteyen insan en az bu kayıtlamaların ve sınırlamaların baskısı kadar güçlü bir şekilde bunlardan kurtulmayı istemeye başlamıştır. Turizm, senenin belli bir süresinde başka ülkelerde, nisbeten kayıtlamalardan uzak, dinlenme ve eğlenme (daha da önemlisi) bunalımlarını giderme olanağını insanlara sağlama ümidini verdiği için,

-İnsanların kültürel seviyelerin yükselmesi ile turizm yavaş yavaş ek bir tabii ihtiyaç haline geldiği için,

-Hayat seviyesi yükseldiği için,

-Ulaştırma, servis ve hizmet olanakları ile ilgili teknoloji fevkalâde ölçülerde gelişmekte olduğu için,

-Ülkelerin döviz girdilerini umulanın fevkinde beslediği için ve daha eklenebilecek pek çok nedenle turizm gelişmesi ve yaygınlaşmasının devam edeceği ve kitle turizminin daha fazla önem kazanacağı anlaşılmaktadır.

DEVAMI YARIN

(TABLO :313)
TİCARİ ÜNVAN TESCİLLERİ VE TİCARETİ TERK EDEN FİRMALAR
(Adet)

	1971	1972	Fark %
1. Ticari ünvan tescilleri	14.651	17.397	+18,7
2. Ticareti terk eden firmalar	5.518	5.611	+ 1,7

Kaynak: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi -T. Odalar Birliği İstatistik ve Konjonktür Araştırmaları Servisi.

(TABLO :314)
İKİNCİ PLAN DÖNEMİNDE TİCARİ ÜNVAN TESCİLLERİ VE TİCARETİ TERK EDEN FİRMALAR

Yıllar	Ticari ünvan tescilleri Adet	Fark(x)%	Ticareti terk eden firmalar Adet	Fark (x)%
1968	14.326	- 6,7	5.051	- 25,8
1969	15.741	+ 9,9	4.980	- 1,4
1970	15.243	- 3,2	5.737	+15,2
1971	14.651	- 3,9	5.518	- 3,8
1972	17.387	+18,7	5.611	+ 1,7

(x) Zincirleme indeks
Kaynak: T. Odalar Birliği İstatistik ve Konjonktür Araştırmaları Servisi.

(TABLO :316)
İKİNCİ PLAN DÖNEMİNDE PROTESTO EDİLEN SENETLER

Yıllar	Senet miktarı Adet	Fark (x) %	Karşılık TL.	Fark (x) %
1968	537.347	+ 33,7	1.475.898.862	+ 39,9
1969	658.411	+ 22,5	1.797.962.383	+ 21,8
1970	779.888	+ 18,5	2.291.769.189	+ 27,5
1971	684.927	- 12,2	2.233.863.183	- 2,5
1972	759.040	+ 10,8	2.780.263.348	+ 24,5

(x) Zincirleme indeks
Kaynak: T. Odalar Birliği İstatistik ve Konjonktür Araştırmaları Servisi.

(TABLO :310)
İKİNCİ BEŞ YILLIK PLAN DÖNEMİ İÇERİSİNDE FESİH VE TASFİYELER

Yıllar	Kollektif şirket Adet	Fark (x) %	Komandit şirket Adet	Fark (x) %	Limited şirket Adet	Fark (x) %	Anonim şirket Adet	Fark (x) %	Kooperatifler Sermaye (xx)	Fark (x)%
1968	588	+-8,9	86	+ 45,8	104	-16,8	388	+11,7	4,2	-33,0
1969	613	+ 4,3	109	+ 26,7	111	+ 6,7	1.146	+28,9	6,0	+ 18,1
1970	667	+-8,8	163	+ 49,5	141	+ 27,0	2.050	+79,0	10,7	+ 113,5
1971	737	+10,5	124	- 23,9	118	- 16,3	2.886	+40,8	16,6	+ 46,6
1972	653	-11,4	99	- 20,2	123	+ 4,2	2.584	-10,5	19,7	+ 25,8

(x) Zincirleme indeks.
Kaynak: T. Odalar Birliği İstatistik ve Konjonktür Araştırmaları Servisi.

(TABLO :309)
İKİNCİ BEŞ YILLIK PLAN DÖNEMİNDE KURULAN ŞİRKETLER

Yıllar	Kollektif Şirket Adet	Fark (x)%	Sermaye (xx)	Fark (x)%	Komandit Şirket Adet	Fark (x) %	Sermaye (xx)	Fark (x)%	Limited Şirket Adet	Fark (x)%	Sermaye (xx)	Fark (x)%	Anonim Şirket Adet	Fark (x)%	Sermaye (xx)	Fark (x) %
1968	1425	+1,6	211,0	+ 6,2	256	+13,8	51,0	+ 8,9	318	+ 9,3	107,5	+25,9	395	+178,2	1.012,8	+120,7
1969	1521	+6,7	240,2	+13,9	408	+59,4	87,5	+71,5	282	-11,3	96,5	-11,2	242	-38,7	895,1	-11,6
1970	1381	-9,2	224,8	- 6,4	284	-30,4	73,3	- 16,3	283	+ 0,4	84,9	-11,1	249	+ 2,9	1.128,1	+ 26,0
1971	1316	-4,7	241,3	+ 7,3	270	- 4,9	72,0	- 1,8	323	+14,1	81,3	- 4,2	231	- 7,2	758,0	- 32,8
1972	1648	+25,2	343,7	+42,4	324	+ 20,0	100,5	+ 39,7	333	+ 3,1	119,3	+46,7	364	+ 57,6	1.996,7	+163,4

(x) Zincirleme indeks.
(xx) Milyon Lira
Kaynak: T. Odalar Birliği İstatistik ve Konjonktür Araştırmaları Servisi

(TABLO : 315)
PROTESTO EDİLEN SENETLER
(Yıl : 1972)

Şube adı	Şehir Adet	Şehir Mebliğ TL.	Reeskont Bölgesi Adet	Reeskont Bölgesi Mebliğ TL.	Toplam Adet	Toplam Mebliğ TL.
Ankara	77.082 +	348.877.710 +	40.556 +	151.394.008 +	117.638 +	500.271.718 +
İstanbul	308.092 +	1.042.270.479 +	27.713 +	105.423.808 +	335.805 +	1.147.694.287 +
İzmir	37.121 +	123.821.007 +	50.645 +	165.065.358 +	87.766 +	288.886.365 +
Mersin	6.006 +	28.659.694 +	4.905 —	21.905.240 +	10.911 —	50.564.934 +
Samsun	7.322 +	25.867.096 +	23.413 +	82.778.469 +	30.735 +	108.645.565 +
İskenderun	3.311 —	14.712.169 +	5.622 +	28.318.715 +	8.933 +	43.030.884 +
Eskişehir	11.281 +	41.257.661 +	11.023 +	38.952.339 +	22.304 +	80.210.000 +
Diyarbakır	4.548 +	19.057.204 +	10.577 —	39.957.942 +	15.125 —	59.015.146 +
Gaziantep	7.021 +	25.180.531 +	7.962 —	35.526.942 +	14.983 +	60.707.473 +
Erzurum	4.655 +	16.841.716 +	6.283 —	25.762.447 +	10.938 —	42.604.163 +
Trabzon	4.517 +	16.708.374 +	7.341 +	27.013.718 +	11.858 +	43.722.092 +
Antalya	5.726 +	19.983.695 +	3.658 +	12.223.752 +	9.384 +	32.207.447 +
Edirne	1.354 —	5.217.490 +	9.364 +	31.864.760 +	10.718 +	37.082.250 +
Kayseri	5.917 +	27.792.225 +	10.068 +	38.139.156 +	15.985 +	65.931.381 +
Adana	19.291 +	86.708.534 +	10.014 +	44.626.791 +	29.305 +	131.335.325 +
Bursa	19.560 +	65.788.856 +	7.092 +	22.565.462 +	26.652 +	88.354.318 +
Toplam :	522.804 +	1.908.744.441 +	236.236 +	871.518.907 +	759.040 +	2.780.263.348 +

(+) 1971 yılına göre 1972 yılında artış kaydedilmiştir.
(—) 1971 yılına göre 1972 yılında azalış kaydedilmiştir.
Kaynak : T. Odalar Birliği İstatistik ve Konjonktür Servisi.

«Swap» tedbiri bir Merkez Bankasının diğer Merkez Bankasından ödünç para almasına izin veriyor

Birleşik Amerika Federal İhtiyatlar Bankası (Merkez Bankası) öteki ulusların Merkez Bankaları ile alınan, "Swap" tedbirlerinin ayrıntılarını, bu hafta başında yapılan açıklamadaki ilavelerle, birlikte açıklamıştır.

BANKA	ARTIŞ	TOPLAM (Milyon
Avusturya Milli Bankası	50	250
Belçika Milli Bankası	400	11.000
Kanada Bankası	1.000	21.000
Danimarka Milli Bankası	50	250
İngiltere Bankası	--	21.000
Federal Almanya Bankası	1.000	2.000
Fransa Bankası	1.000	2.000
İtalya Bankası	750	2.000
Japonya Bankası	1.000	2.000
Meksika Bankası	50	180
Hollanda Bankası	200	500
Norveç Bankası	50	250
İsveç Bankası	50	300
İsviçre Milli Bankası	400	1.400
Uluslararası Hesaplaşma Bankası (İsviçre Frangı)	--	600
Öteki Avrupa Paraları	250	1.250
T O P L A M	6.250	17.980

"Swap" tedbiri, bir Merkez Bankası'nın dünya döviz borsalarında kendi milli parasının değerini desteklemede kullanılmak üzere başka bir Merkez Bankası'ndan ödünç para almasını izin vermektedir.

Örneğin, Birleşik Amerika Federal İhtiyatlar Bankası dolar satın almak üzere Hollanda Bankası'ndan ödünç olarak Gulder alabilecektir. İlerideki bir tarihte de Birleşik Amerika bu Hollanda Bankası'na olan borcunu ödemek maksadı ile döviz borsalarından (Bedeli dolar olarak ödenmek suretiyle) Gulder satın alabilecektir.

Bunun gibi, Hollanda Bankası, "Swap" tedbirleri muvacehesinde, Birleşik Amerika Federal İhtiyatlar Bankası'ndan ödünç olarak dolar alabilecektir.

Federal İhtiyatlar Bankası tarafından açıklanan aşağıdaki cetvel, artışları ve, "Swap" tedbirlerinin yeni toplamlarını milyon dolarak olarak vermektedir.

Bu arada, Federal İhtiyatlar Bankası ilk defa olarak, kendi normal altı aylık bildirimlerine ek olarak döviz işlemleri konusunda bir ara rapor yayınlamıştır. 11 temmuz tarihinde açıklanan bu ara rapor mart ayından mayıs ayına kadar geçen dönemi kapsamaktadır. Bu dönem içerisinde Birleşik Amerika'nın, döviz borsalarına resmi bir müdahalesi olmamıştır.

Raporları hazırlayan Birleşik Amerika Federal İhtiyatlar Bankası yetkilisi Charles A. Combs, mayıs ve haziran ayları içerisinde döviz borsalarındaki gelişmeler konusunda şu açıklamalarda bulunmuştur:

"Birleşik Amerika'nın ödemeler dengesinde iyiye doğru gitme eğilimine ve doların değerinin altına düşürüldüğü yolundaki sık sık tekrarlanan görüşe rağmen, dünya döviz borsaları Birleşik Amerika'da kötüye doğru giden enflasyonla, daha fazla enerji ithali yolundaki tahminlerle, ve Watergate olayının muhtemel şekilde dallanıp budaklanması ile, gittikçe daha fazla ilgilenir olmuştur. Bunun sonucu olarak, dolardan ayrılma eğilimi devam etmiştir.

"Amerikan doları zaman, zaman hırçın, zaman zaman da ağır çıkışlarla, Birleşik Amerika'nın ödemeler durumunun uzun vadede mantıklı bir şekilde değerlendirilmesi açısından hiç bir şekilde haklı olmayan ve arzu edilmeyen ticari düzeylere itilmiştir.

"28 haziran itibariyle Amerikan Doları, Alman Markı karşısında yüzde 16,5, öteki Avrupa paraları karşısında da yüzde 8 ile 13 kadar bir düşüş kaydetmiş ve Londra'da altın fiyatı 90 dolardan 127 dolar gibi yüksek bir düzeye fırlamıştır.

FUARLAR-SERGİLER-İŞTOPLANTILARI

Ağustos ve Aralık ayları arasında

TARİH	SERGİNİN ADI	ŞEHİR
Ağustos	Uluslararası Giyim, Tekstil Pazarı(34. MITAM)	Milano
Ağustos Eylül	25. Farmasutik Sergisi	Karlsruhe
Ağustos 26-29	Frankfurt Uluslararası Fuarı	Frankfurt
Eylül	Uluslararası Ticaret Fuarı	Strasbourg
Eylül 01-30	Uluslararası Helsinki Ticaret Fu.	Helsinki
Eylül 02-07	Uluslararası Deri Haftası	Paris
Eylül 07-16	Uluslararası Teknik Ticaret Fua.	Brno
Eylül 02-09	Leipzig Sonbahar Fuarı	Leipzig
Eylül 08-23	54. İsviçre Milli Fuarı	Lausanne
Eylül 11-15	Uluslararası Ticaret Fuarı	Helsinki
Eylül 13-23	Uluslararası Motor Sergisi	Frankfurt
Eylül 13-27	8. Uluslararası Kaynakçılık Fuarı	Essen
Eylül 11-15	Uluslararası Örgü Makineleri Sergisi	Basel
Eylül 23-26	Uluslararası Giyim Sergisi	Brüksel
Ekim	Uluslararası Motor Sergisi	Paris
Ekim 01-05	Dünya Denizyolları Mühendisliği Sergisi	Basel
Ekim 17-27	Uluslararası Motor Sergisi	Londra
Ekim 25 - Kasım 02	Uluslararası Tekstil Makineleri Sergisi(ATME-I-73)	Greenville
Ekim 18-25	Uluslararası Hastane ve Tıbbi Malzeme Sergisi	Brüksel
Kasım	Uluslararası Hidrolik ve Basınçlı Hava Sergisi	Paris
Kasım	Uluslararası Motor Sergisi	Turin
Kasım 14-18	5. Uluslararası Tarım Makineleri Sergisi	Bologna
Kasım 07-15	Tatbiki Kimya Teknik Fuarı (EXPOQUUIMIA)	Barcelona
Kasım 20-23	Tekstil Ticaret Fuarı (30. INTERSTOFF)	Frankfurt
Kasım 26-30	34. Kimya Sanayi Sergisi	New-York
Kasım 27-Aralık 01	4. Uluslararası Skandinavya Tarım Aletleri Fuarı(AGRIMA 73)	Kopenhag
Aralık 03-07	Royal Smithfield ve Tarım Malzemeleri Sergisi	Londra

ANA ESHAM VE TAHVİLAT BORSASINDAN SEÇME KIYMETLER

NEWYORK

	1 gün önce	Dün
	$ (dolar)	
Amer. Motors.	8,1/8	8
Bethlehem Steel	28,1/2	27,7/8
Dow Chemical	54,3/4	55,3/8
DuPont	169,1/8	168,3/4
Eastman Kodak	143,1/2	141,1/8
Hoover	24,3/8	24,1/4
Panam World. Air	7,3/8	7,1/8
Shell Oil	53,3/8	52
Texaco	33,5/8	33,1/8
Unilver Ltd.	35,1/2	35,3/4
Uniroyal	11,1/4	11,1/2
U.S. Steel	29,1/8	29,1/4

AMSTERDAM

		±	kar	verim
Philips(Fl.10)	50,2	+0,3	18	3,6
Royal Dutch (Fl. 20)	109	+0,7	36,1/4	6,6
Unilever(Fl. 20)	129,7	-0,9	33,5	5,2

STOCKHOLM

	Kron			
Atlas Copco	235	-2	4	1,7
Ericson B	248	-1	12,1/2	2,5
Sandviken	341	+1	7	2,1
Volvo	276	-1	4	1,4

TOKYO

	Yen			
Mitsubishi Bank Corp	582	....	12	1,0
Sony	4.360	....	30	0,3
Toyota Motor	833	-3	16	1,0

ALMANYA

	DM			
A.E.G.	104,1	-3,4	10	4,8
Allianz Versicherung	421	-13	15	1,8
Badische Anilin	124	-0,7	15	6,0
Bayer	109	-0,5	14	6,4
Degussa	248	-1,1	17	3,4
Demag	145	-2	16	5,5
Hoechst	117,3	-0,4	15	6,4
Krupp	117,5	-2,5	—	—
Lufthansa	56,5	+0,4	5	4,4
Siemens	226,7	-0,3	16	3,1
Thyssen	59,9	....	7	3,9
Volkswagen	123,5	-1	9	3,6

PARİS

	FF.			
Citroen	78,3	-1,9	4,2	5,4
Michelin	1.810	-29	24,6	1,4
Pechiney	137,3	-0,2	12	8,7
Peugeot	485,2	-0,8	13,05	2,7
Rhone Poulenc	165	-6	12,75	7,7
Saint Gobain	190,9	-3,7	10,5	5,5

MİLANO

	lit.			
Montecatini Edis	699	+8,5	—	—
Alitalia	7.800	-200	—	—
Fiat	2.751	-19	120	—
İtalgas	1.000	-15	40	4,0
Pirelli S.P.A.	1.488	....	--	—

İSVİÇRE

	FS.			
Brown Boveri				
CİBA-GEİGY	910	+10	10	3,5
Hoffman Lar.	1.860	-50	22	1,1
Nestle Bearer (ham)	140.750	-500	105	0,4
Sandoz	3.925	-20	75,4	1,9
Swissair	3.310	....	26	2,0
Un. Bank Sw.	582	-4	8,6	5,1
	3.960	-45	20	2,6

İNGİLTERE

	£ (sterlin)			
Imp. Chem.	243	-2	14	5,8
Austin	21	....	17	8,1
Brit. Leyland	27,1/4	-,1/4	8	7,3
Brit. Amer.	233	-1	52	5,6
B.P.L.	540	+2	14,4	3,8

NOT-Buradaki firmalar Türkiye ile ilgisi olduğu için seçilmiştir.

Zürih'te

(Baştarafı 1. sayfada)

tam 120 tonluk altın satışı yapıldı. İlgililere göre miktarın sene sonuna kadar 240 tona yaklaşacağı tahmin edilmektedir.

Ortalama olarak ons başına 120 dolar gelir hesap edersek Sovyet Devlet Bankası'nda bugüne dek 1 milyar dolar veya mark olarak 2,3 milyar DM döviz toplanmış oluyor.

Böyle hesap tahminlerini ve neticeleri geçenlerde Amerikan gazetelerinde de okumak mümkündü. Zira Amerikalılar Sovyetler'in döviz rezervleri ve döviz ihtiyaçları hakkında oldukça geniş bilgiye sahipler. Çünkü Sovyetler'e tahıl ihraç eden memleketlerin başında büyük bir hisseyle Amerika gelmektedir.

Buna göre Sovyetler kendi altın rezervlerine hiç el değdirmeden (Ki halen Sovyetler'in altın rezervi rekor seviyede olup 8-10, milyon arasındadır) çıkardıkları altını Avrupa pazarlarında serbestçe satıp döviz sağlamakta ve bu döviz gelirleri ile de ithalat giderlerini denkleştirmektedirler.

Üzerinde dikkatle durulması lazım gelen bir nokta da şudur ki Ruslar evvelden olduğu gibi ellerindeki altınları gelişi güzel satmamaktadırlar, satış durumuna gelinceye kadar dünya pazarlarını iyice inceliyorlar, spekülasyon yapılacak yerlerde spekülasyona girişiyorlar. Bu arada da üç İsviçre bankası ile de talep ve arz durumlarını yaptıkları aksiyonlarla tesir edip fiyatların inip çıkmasında da büyük rol oynuyorlar. Yani bir tek kelime ile Ruslar kapitalist sistemdeki işletmelere, (Batılı işletmelere) has pazarlama metodlarından bilfiil faydalanmakta ve mümkün olduğu kadar da bu gibi işlemlerden en yüksek kârı sağlamak için adeta batılı işletmelerle yarış etmektedirler.

Altın fiyatı dalgalanmalarında büyük rol oynayan Sovyetler dolar değer kaybettikçe, altının fiyatını da çıkarmakta ve altın fiyatlarını daima yüksekte tutmaktadırlar ki bu sayede uzun vadeli olarak da gıda maddeleri ithalat giderlerini fazlasıyla karşılayabilmektedirler.

Baz para

(Baştarafı 1. sayfada)

drilme çabası içine girdiğini kaydeden raporda, "Bu çaba dünya para bunalımının devamında başlıca faktör olmaktadır" denmekte ve şöyle devam edilmektedir:

Dolayısıyla Avrupa paralarında yakında yeni bir değer değişmelerinin olması beklenebilir. Bu konuda göz önünde tutulması gereken hususlar şunlar olmalıdır:

Türk Lirası'nın, dış ticaretimizle büyük ölçüde bağlı bulunduğu -AET'nin en kuvvetli parası Alman Markı karşısında kuru sabit kalmak şartıyla diğer paraların, özellikle Dolar'ın, kurları yeniden saptanmalıdır. Yani bundan böyle Türkiye için kabul edilecek baz para Alman Markı olmalıdır. Değer değişen belli başlı yabancı paralar yakından izlenmeli ve belirli dönemler itibariyle yeni kurlar derhal uygulanmalıdır.

Sık sık değişecek kur düzeni sonucu ihracat ve ithalatımızın sürpriz kâr ve zararlarını önleyerek, onlara istikrarlı ve güvenli bir yatırım ikmal ve satış olanakları sağlayacak yeni bir mekanizma geliştirilmelidir. Örneğin, Merkez Bankası'nda bir kur düzenleme fonu ihdas edilebilir.

Virmiler

(Baştarafı 1. sayfada)

Bankası merkezinde gizli görüşmelere başlamıştır.

Reform Kurulu Başkanı Endonezya Maliye Bakanı Dr. Ali Vardhana bir açıklama yapmış ve komitenin çalışmalarına, Uluslararası Para Fonu'nun eylül ayında Nairobi'de yapacağı yıllık toplantısından hemen önce devam edeceğini bildirmiştir. Vardhana Washington'da toplanan Bakanlara, reform anlaşmasının büyük kısmı üzerinde Nairobi'de bir mutabakata varılmasını ümit ettiğini söylemiştir. Vardhana, bununla birlikte, Nairobi'deki görüşmeden sonraki devrede yapılacak çok iş olacağını kaydetmiştir. Endonezya Maliye Bakanı'nın bu sözleri, Maliye Bakanları arasında, reformun temel sorunları üzerinde henüz büyük görüş ayrılıkları olduğu ve Nairobi toplantısında ancak geniş bir ana hat tespitinin beklendiğini ve bu toplantıyı yoğun istişarelerin izleyeceği anlamında alınmıştır.

TEMEL SORUNLAR

Vardhana 20'ler komitesinin iki gün süren toplantısını bir çalışma toplantısı olarak nitelendirmiş ve toplantıda bakanların birkaç önemli sorunu etraflıca inceliyeceklerini bildirmiştir. Bakan bu sorunları düzeltme ve çözümleme sistemleri, başlıca rezerv birimleri ve kalkınmaya yardım olarak sıralamıştır. Daha anlaşılır bir ifadeyle, 20'ler Maliye Bakanları Washington toplantısında şu konuları ele almaktadırlar:

-Gelecekte ülkeler kendi para birimlerinin değerini nasıl değiştireceklerdir? ABD ödeme dengesi fazlası olan ülkelerinde ödeme dengesi açığı olan ülkeler gibi para birimlerinin değerini değiştirmek için baskı altında bulunmasını istemektedir.

Amerika'nın tutumu, para değişikliklerinin bugünkünden daha otomatik ve sık olması ve ülkelerin elinde bulunan altın yada kağıt altın gibi objektif bir rezerv birimine bağlı olması şeklindedir.

-Dünya para sistemine altın ve kağıt altının gelecekteki rolü özel çekme hakları demek olan kağıt altın, bugün dünya para sisteminde altının yerini tutacak birim olarak kullanılmaktadır. ABD altının sistemden çıkarılmasını ve yerini kağıt altına bırakmasını istemektedir. Bütün para birimlerinin kağıt altın esasından değerlendirilmesi istenmektedir.

-ABD Yabancı Merkez Bankalarında yığılan milyarlarca doların karşılığını verecek midir? Verecekse bunu nasıl yapacaktır. Nixon yönetimi bu dolarları altına çevirmeyi reddetmiştir. Öteki ülkeler ise bu konuda bir anlaşmaya varılmasında ısrar etmektedirler.

Yeni sistem kalkınma yolunda olan ülkelere normal olarak hakları olandan fazla özel çekme haklarından yararlanma imkanı tanıyacak mıdır?

GÖRÜŞMELER AĞIR GELİŞECEK

Kanada Maliye Bakanı John Turner konferansta uygulanabilir çözümler aramak için genel bir istek var olduğunu söylemiş, komitenin artık somut konuları ele almaya başladığını da sözlerine eklemiştir. Görüşmelere ara verildiği sırada dışarı çıkan Turner görüşmelerde gelişme kaydetmenin çok güç olacağını Nairobi'de yapılacak toplantıdan da nihai çözüm beklemediğini söylemiştir.

Devlet Tahvilleri Banka Şirket Aksiyonları Altın Fiyatları

MUHTELİF FAİZLİ DEVLET TAHVİLLERİ

	Birim değeri	Faiz	
1953 İstikrazı	100	9	101,80
1956 İstikrazı	20	9	20,79
1964 İstikrazı	100	9	102,20
1965 Kalkınma İstikrazı	100	9	102,40
1966 Kalkınma İstikrazı	100	9	102,65
1967 Kalkınma İstikrazı	100	9	102,65
1968 Kalkınma İstikrazı	100	9	103,60
Hürriyet .....İstikrazı	100	5	102,30
1955 Amortisman San. I.	100	5	101,45
1955 Amortisman San. II.	100	3	101,45
1957 Amortismon San.	500	5	507,75
1958 Amortisman San.	100	5	100,--
1959 Amortisman San.	100	5	101,90
1960 Amortisman San.	100	5	100,40

BANKA VE ŞİRKETLER AKSİYONLARI

T.C. Merkez Bankası	120,..
T. Emlâk Kredi Bank. 1954	103,75
T. Emlâk Kredi Bank. 1955	103,70
T. Emlâk Kredi Bank. 1956	103,70
T. Emlâk Kredi Bank. 1957	103,15
T. Emlâk Kredi Bank. 1961	103,95
T. Emlâk Kredi Bank. 1963	106,60
T. Emlâk Kredi Bank. 1964	104,45
T. İş Bankası (Kurucu)	29,500,--
T. Vakıflar Bankası	100,--
T. Sınai Kalkınma Bank.	780,--
T. Garanti Bankası (H)	100,--
T. Ticaret Bankası	52,--
Yapı ve Kredi Bankası	2,500,--
Akbank T.A.O.	2,050,--
Hacı Ömer Holding	2,550,--
İttihat Değirmencilik	6,000,--
Rabak Elektrolitik Şti.	3,050,--
Good-Year Lastik	725,--
İstanbul Belediyesi	90,--

MUHTELİF KÜLÇE ALTINLAR	Lira/Krş.	Lira/Krş
24 ayar külçe gramı	51,00	51,50
22 ayar külçe gramı	46,70	47,20
18 ayar külçe gramı	38,10	38,60
8 ayar külçe gramı	17,10	17,20

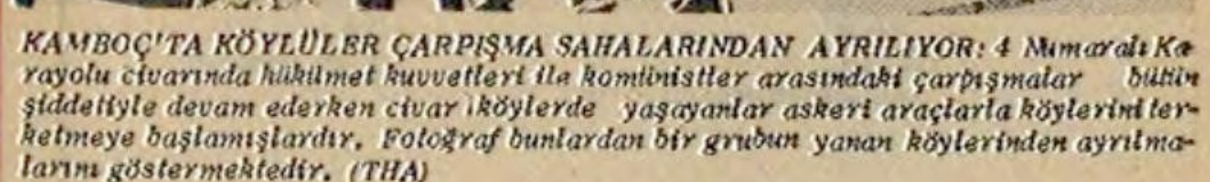
MUHTELİF ALTIN FİYATLARI	
Cumhuriyet Ata	346,-347,-
Reşat Lirası	485,-495,-
Hamit Lirası	350,-355,-
Aziz Lirası	335,-340,-
Fransız Napolyon	330,-340,-

Yabancı paraların kurları

PARANIN CİNSİ	ALIMI	SATIMI
1 Amerikan Doları	14,00	14,15
1 Kanada Doları	13,95	14,00
1 İngiliz Sterlini	35,28	35,98
1 Batı Alman Markı	5,25	5,35
1 İsviçre Frangı	4,34	4,42
1 Fransız Frangı	3,04	3,10
1 Belçika Frangı	31,--	32,--
1 Hollanda Florini	4,40	4,45
1 Danimarka Kronu	1,99	2,00
1 İsveç Kronu	2,89	2,92
100 İtalyan Lireti	2,36	2,44

DÜNYA PİYASALARINDA ALTINLAR

İstanbul'da 1 kilo altın	50.500 TL
" 1 kilo has gümüş	1.450 TL
" 1 gram çıplak platin	90 TL
Paris'te 1 kilo altın	16.750 FR
Frankfurt'ta 1 kilo altın	9.325 DM
" 1 kilo gümüş	230 DM
" 1 gram platin	15 DM
Londra'da 1 ons altın	117,50 Dolar
Zürih'te 1 ons altın	117,50 Dolar

KAMBOÇ'TA KÖYLÜLER ÇARPIŞMA SAHALARINDAN AYRILIYOR: 4 Numaralı Karayolu civarında hükümet kuvvetleri ile komünistler arasındaki çarpışmalar bütün şiddetiyle devam ederken civar köylerde yaşayanlar askeri araçlarla köylerini terketmeye başlamışlardır. Fotoğraf bunlardan bir grubun yanan köylerinden ayrılmalarını göstermektedir. (THA)

DDY

(Baştarafı 1. sayfada)

yaparak yükleme yerlerindeki güçlükleri önleme çabasında bulunduğunu ifade etmektedirler.

DDY ilgilileri bu konudaki çalışmalarını belirten bir yazıyı ihracatçılar birliğine göndererek üyelerinin haberdar edilmelerini istemişlerdir.

Mardine günde on dakika su verilebiliyor

MARDİN(THA)- Mardin ve çevresinde hüküm süren kuraklık yüzünden şehir tamamen susuz kalmış ve belediye tarafından günde 10 dakika akıtılan şehir suyunun bazı semtlere ulaşamaması yüzünden çok kimse su alamamaktadır.

Kuraklığın hüküm sürdüğü şehrimizde şehir suyu şebekesinin tam randımanla çalışmaması ve su membalarının kuruması yüzünden halk perişan hale gelmiştir.

Metal-İş

(Baştarafı 1. sayfada)

renlerin başlattıkları lokavtlar üzerinde durulmuştur. Bu arada sendikalar toplu lokavt kararından sonra kasalarını birleştirmeyi önermişlerdir. Öneri sendika yetkilileri tarafından ittifakla kabul edilmiştir.

BURSA'DA İŞÇİLERLE KONUŞULACAK

Metal-İş Federasyonu'na bağlı sendika yöneticileri yarın Bursa'ya gideceklerdir. Yetkililer grevde ve lokvatta bulunan fabrikaların işçileriyle birer konuşma yapacaklar, kendilerinin sonuna kadar desteklenecekleri açıklayacaklardır.

Sendikacılar işçilerden grev ve lokavt nedeniyle endişe etmemelerini, sorunun mutlaka işçi lehine çözümleneceğini, bu konuda yapılacak menfi propogandalara kapılmamalarını isteyecekler dir.

Metal-İş Federasyonu yetkilileri grevde bulunan işçilerle lokavt yüzünden işten çıkarılan işçiler arasında bir ayrım yapılmayacağını belirterek "İşçilerimiz bizim bünyemizdedir. Onlar arasında ayırım yoktur. Onlarda greve gitmişler gibi yardımlarımızı yapacağız. Böyle bir ayırım yapmamıza imkan yoktur. İşçilerimiz meraklanmasınlar" demiştir.

Sendika yetkilileri işverenlerin isteği üzerine görüşmeler yapılmasının mümkün olduğunu ifade ederek "Fabrikalarda grev ve lokavtın uzun süreceğini sanmıyoruz. Bu fabrikaların üretimi kesmesiyle yurdun çeşitli illerinde bulunan yan sanayi üretiminde bir duraklama olacaktır. Bu fabrikalar üretimlerinde uzun süre alıcısız kalarak çalışma imkanı bulamazlar. Ancak bir taviz vermeden haklarımızı istediğimiz biçimde verilene dek grevi uygulayacağız" şeklinde konuşmuşlardır.

TEDBİR ALINMAZSA BOYA FABRİKALARI KAPANACAK

(Baştarafı 1. sayfada)

dan keten tohumu ihracına müsaade edildiği anlaşılmıştır. Keten yağı imal eden fabrikaların çoğunluğunu teşkil eden İstanbul'da İstanbul Ticaret Borsası'nın istatistiklerine göre 1972 senesinde 18.000 ton, 1972 senesinde 20.000 ton keten tohumu işlenmiş ve 1971 senesinde 6.000 ton, 1972 senesinde 7.000 ton ketenyağı elde edilerek başta memleketimiz, boya sanayii olmak üzere diğer sanayi kollarına ve tüketim klasmanında birinci sırayı teşkil eden Devlet Demiryolu İşletmesi gibi devlet teşekküllerine sevk edilerek ihtiyaçları karşılanmıştır. Bu sene mübayaa sezonuna girildiği halde ihracaat dolayısıyla ve fiyatların çok yüksek olması sebebiyle ilimize keten tohumu gelmemekte olup fabrikalarımız çalışamamaktadır. Ayrıca keten tohumunun yağ kısmı ayrıldıktan sonra kalan küspesinin memleketimiz Hayvan Yemi Sanayii'ne büyük katkıda bulunduğunu arzederiz. Bu husuların incelenerek keten tohumu ihracaatının durdurulmasını, yurdumuz ihtiyacı karşılandıktan sonra ihracaatı teşvik bakımından, ketenyağının mamul madde olarak ihraç edilebileceğini ve bu suretle küspesinin yurt içi ihtiyacımızda kullanılacağını arzederiz. Yukarıda belirtilen güç durumumuzun daha da zorlaşacağının belki de biz yağ ve boya imalatçıları, imalatımızı durdurarak fabrikalarımızı kapatmak zorunda kalacağımızı göz önünde bulundurarak keten tohumu ihracatının durdurulmasını önemle rica ederiz."

Otomotiv Sanayiinden sonra

(Baştarafı 1. sayfada)

Ampulleri, Birgi İlâç Ampulleri, Net Cam Sanayii, Gökyiğit Cam Sanayii ve İzocam işyerlerini kapsayan toplu iş görüşmeleri haziran ayının, ilk günlerinde başlamıştır. Devam eden görüşmeler sonunda Kristal-İş Sendikası'nın teklifleri işverenlerce kabul edilmemiştir. Bu nedenle, sendika ve işverenler uyuşmazlığa girmişlerdir.

Cam fabrikalarıyla meydana gelen anlaşmazlık konusunda işverenleri suçlayan Kristal-İş Genel Başkanı Mehmet Şişmanoğlu bugüne değin yapılan bütün toplu iş sözleşmelerinin çeşitli uyuşmazlık veya grevler sonunda, yapıldığını hatırlatmış ve bu dönemde de aynı akıbete gidildiğini söylemiştir. Sendikanın tekliflerini mayıs ayı ortalarında işverenlere iletmiş bulunduğunu açıklayan, Şişmanoğlu "Haziran ayının ilk günlerinde yapılan ilk toplantıda işverenler teklifleri tetkik etmediklerini beyan etmekle, konuya gerekli ciddiyeti ve önemi göstermediklerini ortaya koymuşlardır," diyerek şöyle konuşmuştur:

"Ayrıca işveren sendikasının temsilen müzakereye katılanlar her maddede sadece sendika sözcülerini istekle rinden dolayı adeta suçlar durumda bir sorgu mercii edası içinde kalmakla yetinmişlerdir, sendika tekliflerini reddederken kendileri olumlu karşı teklifleri bulunmadıkları gibi en hafifane ve zaruri tekliflerimizi de kabul etme, cesaretini göstermemişlerdir.

Esas işverenler ise tamamen konuya bigane kalmış. Böylece sendikamızın en sonunda yetkililerinin karşısına işveren sendikasını temsilen yetkisiz şahısları getirme hususunda kendileri açısından başarılı saydıkları, bir müzakere sistemini uygulamışlardır. Bu durum karşısında sendikamızda müzakere ekibinde bir değişiklik yapmak zarureti ile karşılaşmıştır. Bu şekilde süren 3 oturum sonunda tekliflerimizin usulü meseleler dışında kalan tümüne yakın kısmı üzerinde uyuşmazlığa gidilmiştir."

ŞİŞE CAM SUÇLANIYOR

Sendikanın yıpratılmasını ve güçsüzleştirilmesini hedef alan bu politikanın uygulanmasında en büyük rolün Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları olduğunu ifade eden Kristal-İş Genel Başkanı "Biz en ağır şartlar içinde çalışan cam işçilerinin ve sendikamızın kaderi üzerindeki oyunda önemli rol onlarındır. Zira bu işverenin işyerlerinde geçmiş olaylar ve grevlerin maddi-manevi etkilerinin ler ve işçiler tarafından unutulmuş olmasına rağmen işverence unutulmamış görünmektedir." diyerek iki ana unsurdan faydalanarak teşkilatın batırılmak istendiğini iddia etmiştir. Mehmet Şişmanoğlu sözlerini şöyle sürdürmüştür:

"Bu iki ana unsurdan biri diğer işverenlerdir ki, bunlarla tam bir güçbirliği sağlayarak bizi bütün işyerlerinde mücadeleye çekmek böylece enerjimizi tüketmektir.

İkincisi ise, işverenin Çayırova ve Topkapı Şişe Fabrikalarında iş yeri yetkisinin bir başka sendikada, iş yeri yetkisinin de bizde olmasıdır.

Bu işyerlerinde işçilerin iki ayrı sendikaya bölünmüş olmaları başarılı bir grev ihtimalini uzakta göstermiş olması nedeni ile işverenler bu rekabetten fayda ummaktadırlar. Ancak Çayırova ve Topkapı işçilerinde bu durumu görerek kendilerine bir yön vereceklerdir.

Fındık

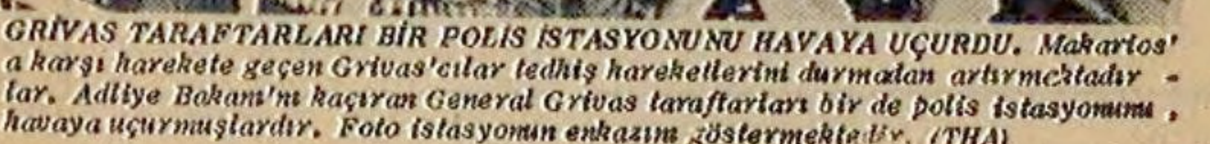
(Baştarafı 1. sayfada)

3-Kooperatife kaydolurken taahhüt etmiş olduğu miktardan daha fazla ürün almaya başlayan ortak, bu fazla kısmı ortak sıfatı ile teslim edebilmek için yıllık teslimat beyannameleri verme zamanı geçmeden taahhüt artımı yapmalıdır. Bu yapılmadığı takdirde ürünün kooperatife kaydolurken taahhüt miktarını aşan kısmı ortak dışı olarak alınacaktır.

4-Kooperatife yalnız kendi ürününü teslim etmek ortağın menfaatı icabıdır. Başkasının fındığını kendi adına kooperatife teslim ederek aracıların menfaatine alet olunmamalıdır. Aracıların ürününü kendi adına teslim etmekle o aracıların vergi kaçırmalarına da bilinmeyerek yardım edilmiş olunur.

5-Fındığın dışarda daha iyi satılacağı yolundaki söylentilere inanmamak gerekir. Bu söylentileri yayanlar ortaklarımızın yararından çok kendi yararlarını düşünmektedirler. Ekseriye kooperatifleri kötüleyenler bazı ortaklarımız adına fındık teslim etmek için kooperatif kapılarında bekleyen aracılardır.

Fındık Tarım Satış Kooperatifleri ortaklarının, malıdır onun hakkında ortaya atılan söylentiler ortaklarımızın tahkik etmeden inanmamaları kendi faydalarınadır.

GRİVAS TARAFTARLARI BİR POLİS İSTASYONUNU HAVAYA UÇURDU. Makarios'a karşı harekete geçen Grivas'cılar tedhiş hareketlerini durmadan artırmaktadırlar. Adliye Bakanı'nı kaçıran General Grivas taraftarları bir de polis istasyonunu, havaya uçurmuşlardır. Foto istasyonun enkazını göstermektedir. (THA)

BİLİMSEL HABERLER

Yangınları önlemek için yeni bir sistem bulundu

İnsanların ve hayvanların, nefes alabilecekleri fakat yangının çıkamıyacağı bir ortam Virgina'da bir fizikî kimya uzmanı tarafından geliştirilmiştir. Virgina eyaletinde Alexandria'lı Doktor Clayton Huggett, yaşama elverişli fakat yanmayı önleyen atmosferin havaya flüorine edilmiş hidro-karbon gazı ilâve etmekle yaratılabileceğini söylemektedir. Böyle bir muameleye tabi tutulmuş hava yangınları, madenlerdeki tehlikeleri bertaraf etmede, petrol araştırmaları için su altı yapıtlarında ve parlayabilir madde taşıyan yük gemilerinde yararlı olabilecektir. Yaşama elverişli atmosfer köpekler ve diğer hayvanlarla, denenmekle birlikte daha henüz insanlara denenmemiştir.

TUZ KAYNAKLARI

Okyanuslar tuzla doludur, ve hiç kimse de bunun sıkıntısından söz etmemektedir. Fakat tuz-ve özellikle bunun kristalleşme ameliyesi Rutgers Üniversitesi Jeologu Raymond C. Murray için önemli bir konudur. Tuz kristallerinin meydana gelmesi ve kullanılışını inceleyen araştırmacı, tuzun diğer minerallere oranla hayatlarımız üzerinde çok daha büyük bir etkisi olduğuna işaret etmektedir. Doktor Murray, sadece Birleşik Amerika'da endüstri ve gıda alanında kullanılan tuzun yılda seksen milyon tondan fazla olduğunu söylemektedir. Bilim adamı ülkedeki tuz yatakları tükendikçe insanın tuz kaynağı olarak denizlere başvuracağını belirtmektedir. Fakat tuz yanında daha başka birçok mineral bulunması nedeniyle denizden, tuz çıkarmak güçtür. Doktor Murray denizden tuz elde etme yolunun çok dikkatle hazırlanmış havuzlar olduğunu söylemektedir. Bu havuzlarda deniz suyu ve ısı kontrol altında tutularak bu minerallerden ayrı olarak tuzun elde edilmesi mümkün olabilecektir.

Utah Tıp Merkezi uzmanlarına göre nakledilecek kalbi röntgen ışınlarına maruz bırakmanın bu kalbin bunu alacak hasta bünyesince daha kabul edilir kılabileceğini söylemektedirler. Amerikan Kalp Derneği'ne verdiği bir raporda Doktor David Steinmuller, buzlu tuzlu sıvı içinde izole edilen ve daha sonra nakledilmeden önce röntgen ışınlarına maruz bırakılan fare kalplerinin röntgen ışınlarına maruz bırakılmayan kalplere oranla daha uzun süre hayatta kaldığını söylemiştir.

YUNUS BALIĞININ SESİ

Yunus balıkları birbirleri ile temas edebilmekle birlikte konuşamamaktadırlar. Florida Üniversitesi'nden karı-koca bir oseanograf ekibi, David K. ve Melba C. Caldwell'e göre Yunus balığının çıkardığı ıslık sesi sadece genel bilgi vermektedir. Uzmanlar bu ıslık sesinin bir yunus balığını diğer yunus balığının yerini belirttiğini ve bir oranda balığın duyduğu heyecan ve korkuyu ifade ettiğini söylemektedirler. Yunus balıkları arada sırada başka sesleri, taklit etmektedirler ama, bunu başka hayvanlar, örneğin köpekler ve kuşlar da yapmaktadır.

İngiltere'de mühendislik sektöründe siparişler arttı

Endüstri ve Ticaret Dairesi tarafından yayınlanan son raporlara göre, kasım-şubat devresinde İngiliz mühendislik sektörünün aldığı ihracaat siparişlerinin hacmi yüzde 23 artmıştır.

Bu sektörün aldığı iç siparişlerin hacimlerindeki artış yüzde 14'ten fazladır. İç ve dış isteklerdeki toplam net artış yüzde 17'dir. Toplam sipariş artışı ise yüzde 4.5'i bulmuştur.

Geçen üç aya göre bu sektörde satış hacmi de yüzde 7.5 artmıştır.

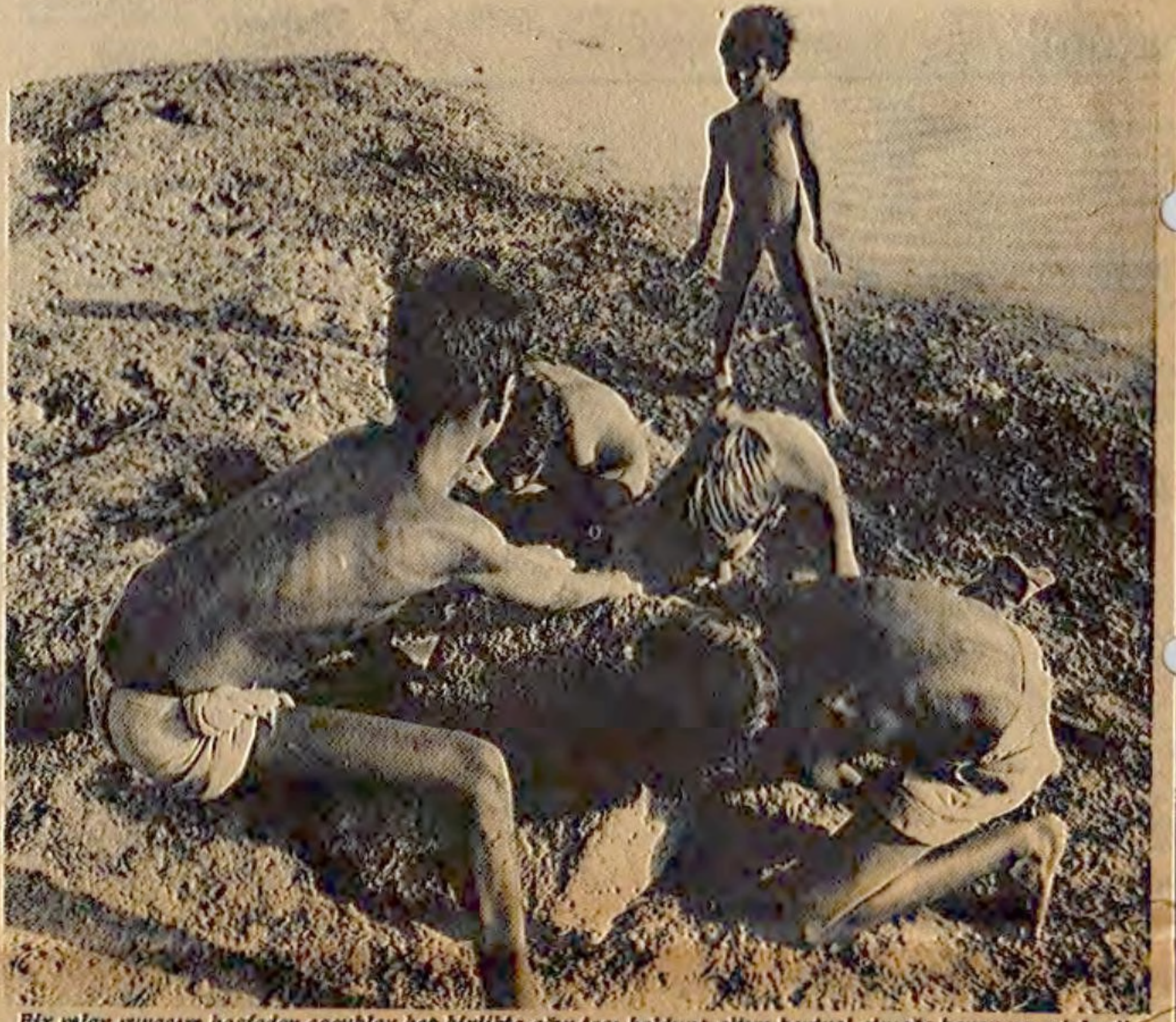
İş çevreleri bu gelişmenin yeni rekorlar getireceğini belirtmişlerdir. İlgililer bu artışları İngiliz ihracatındaki büyümenin ve ülke içerisinde yapılan yeni yatırımların en iyi belirtisi olduğunu söylemişlerdir. Bu yılın ilk üç aylık dönemi içerisinde ihracaat yüzde 12 artmıştır. Bu oran geçen yılın ortasında ulaşılan seviyeden üstündür.

TATİLİNİ GEÇİRMEK İÇİN HİNDİSTAN AGİDEN İNGİLİZ COCUĞU YILAN AVLIYOR

İngiliz işadamlarından birinin oğlu olan 10 yaşındaki Robin Hopkirle tatilini geçirmek üzere Hindistan'a gitmiştir. Hintli arkadaşları ile gününü geçiren Robin'in en sevdiği işlerden biri de yılan avlamaktır. Resimde Robin, Hintli arkadaşları ile birlikte ava çıkarken görülüyor.

Avcılığı İngiliz çocuğuna öğreten Hintli, karşısındakine cesaret vermek için bataklıkların kenarından yem çıkarırken Robin arkadaşını hayretle izliyordu.

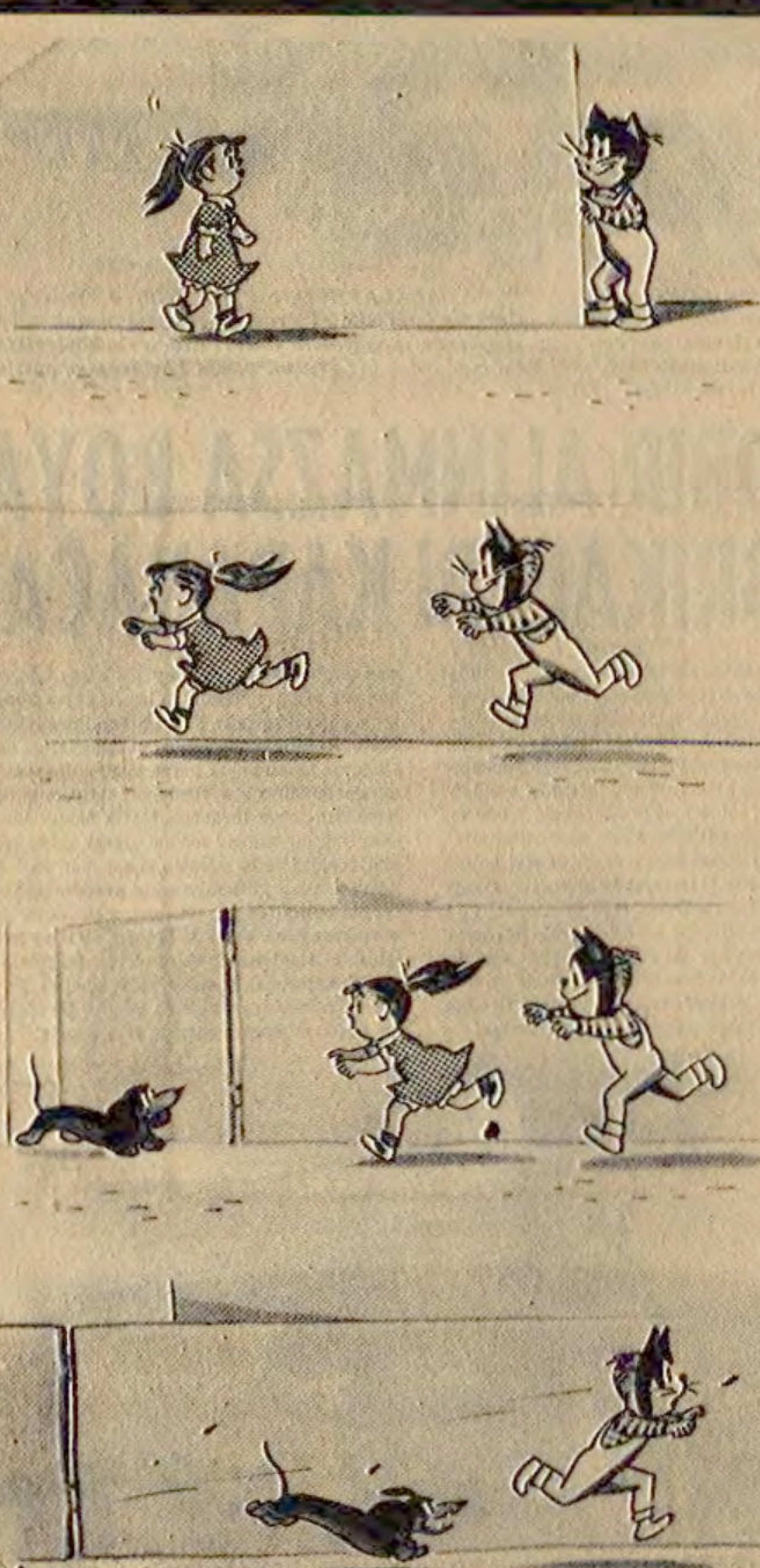

Robin ava çıkarken "Annem beni buralarda görse fenalık geçirirdi" diye gülüşmekte, Hintli çocukların peşinde dere tepe dolaşmaktadır.

Bir yılan yuvasını keşfeden çocuklar hep birlikte ağır taşı kaldırıp altını kontrol etmeğe karar vermişlerdi. Dediklerini yapıp taşı yerinden oynattılar.

Taşın altındaki yuvayı bulan çocuklar yılanı ele geçirememişlerdi. Her şeye rağmen yılmamışlardı. Aramaya devam kararı aldılar.

Sıra bu sefer Robin'deydi. Bir su yılanı bulmak için kolunu çamurlu sulara daldırdı.

POMPİ Coq

Hintli çocuk ufak bir su yılanı yakalamayı başarmıştı. İngiliz arkadaşını "Sıra sende Robin" diye ikaz etmek gereğini duydu.

Robin de hemen harekete geçip arkadaşınınkinden iri bir yılanı yakalamayı başardı. Annesi bu manzarayı görse belki bayılırdı.

Robin yılanlarını bir havuza getirip orada besliyordu. Amacı onları İngiltere'ye götürüp arkadaşlarına göstermekti. Tabii onları ülkesine sokabilirse..